

Den engelske titel er:

**ENDING OUR RESISTANCE TO LOVE
THE PRACTICE OG A COURSE IN MIRACLES**

By **Kenneth Wapnick Ph. d**

Arbejdstitler til den danske oversættelse:

Tilgivelse af modstanden mod kærligheden

OM MODSTAND IMOD KÆRLIGHEDEN

HVAD ER MODSTAND IMOD KÆRLIGHEDEN

ET KURSUS I MIRAKLER

I PRAKSIS

Om at praktisere Et Kursus i Mirakler

Tilgivelsens Praksis

FORORD

I juli 2003 rejste jeg til Atlanta for at holde et 4 dages kursus med titlen: 'Rejsen fra egoselvet til det sande Selv' og en weekend-workshop om 'livet i verden: Fængsel eller klasseværelse'. Før jeg kom i gang med arbejdet, bad Olivia Scott, som jeg boede hos i den uge, mig om at holde et foredrag for en gruppe hun ledede, der arbejdede med *Et Kursus i Mirakler*. Gruppen havde arbejdet sig igennem min bog om de fire hindringer for fred - 'The Journey Home' - og var kommet til kapitel 11, som handlede om frygten for forløsningen, som behandles i kapitel 13 i tekstbogen i *Et Kursus i Mirakler*. Olivia spurgte mig, om jeg ville sige noget om dette afsnit, og det gjorde jeg så. Foredraget blev optaget på bånd, og en af deltagerne, Sandy Aycock, var i stand til at dechifrere det, og lavede en udskrift af det.

Olivia sendte det til mig sammen med forslaget om at det blev gjort til en bog, og da jeg havde læst Sandys glimrende udskrift var jeg enig. Jeg blev imponeret af den indre sammenhæng der var kommet ud af arbejdet, der især kom til at fokusere på modstand og ophævelsen af den igennem at se på den sammen med Jesus. Sammen med to artikler om det samme emne, der publiceredes i Foundations tidskrift '*Lighthouse*' forekom det som et nyttigt bidrag til dette meget vigtige tema, der er kernen i at praktisere *Et Kursus i Mirakler*, eller "tilgivelsens praksis".

Foredraget er blevet redigeret så det er blevet mere læsbart, og visse punkter er belyst mere, og der er tilføjet nogle passager fra *Et Kursus i Mirakler* til yderligere at belyse emnet. Men mødets uformelle karakter er bevaret fra båndet, ligesom nogle af de spørgsmål der blev stillet under foredraget.

Således er det du skal til at læse en diskussion af det meget vigtige emne 'modstand imod at opgive sit ego', der er en af de centrale hindringer for at vi lærer og praktiserer Jesu budskab i *Et Kursus i Mirakler*. Artiklerne fra '*Lighthouse*' videreudvikler temaet. Den første artikel: 'Modstand: Hvordan man studerer *Et Kursus i Mirakler* uden virkeligt at lære det', tager udgangspunkt i Freuds bidrag til forståelse af modstand, med særligt henblik på studiet af *Et Kursus i Mirakler*. Den anden: 'Dykkeren' tager udgangspunkt i Schillers vidunderlige digt af samme navn til at gå dybere ned i kilden til modstanden, som er vores frygt for at se på egoets tankesystem om skyld og had, bag hvilke igen befinder sig den virkelige modstand imod at huske Selvets Kærlighed.

Tak

Jeg vil meget gerne takke Olivia Scott, hvis store venlighed gjorde både turen til Atlanta og sammenkomsten der er grundlaget for denne bog, mulig. Jeg skylder også Sandy Aycock stor tak for hendes transskription af lydbåndet, som jo også bidrog til bogens tilblivelse. Og endelig må jeg takke Rosemarie LoSasso, Foundations udgivelsesdirektør, for hendes konsekvente og stadige redigering af materialet, der er af stor værdi for den færdige bog.

1. MODSTAND

Jeg vil indlede med hovedtemaet fra kapitel 11 i min bog 'The Journey Home', som jeg kaldte 'Frygten for Forløsning'. I det kapitel skriver jeg om frygten for kærligheden som en indledning til beskrivelsen af 'Hævelsen af Sløret', som er et underafsnit i den fjerde og sidste hindring for fred, 'Frygten for Gud'. Afsnittet 'Frygten for Forløsningen' i tekstbogens kapitel 13 fokuserer på frygt på en måde der er anderledes end andre steder i *Et Kursus i Mirakler*. Her forklares det, hvorfor næsten alle studerende oplever det samme problem: På trods af deres commitment til hvad *Et Kursus i Mirakler* siger, og på trods af at de arbejder med det i måneder og år, ja, om ikke hele livet, opdager de, at de bliver ved med at gøre præcist det modsatte af hvad Jesus siger. De dømmer, hengiver sig til specielhed - specielt had eller speciel kærlighed - og gør alle de ting folk, der ikke kender noget til Kurset, også gør. Den eneste forskel er, at de føler sig skyldige, fordi de tror de ikke gør det, de tror Jesus beder dem om. Dette afsnit fokuserer på problemet, fordi det er kernen i problemet *modstand*. En af Freuds tidligste indsigter, der blev en hjørnesteen både i den teoretiske og praktiske psykoanalyse, fik han da han opdagede, at hans patienter ikke fik det bedre. Ud fra det han mente der skete i hans terapitimer, skulle de få det bedre, og han forstod ikke hvorfor det ikke skete. På basis af forståelsen af en drøm en af hans patienter fortalte ham en dag, forstod han hvorfor. I drømmen forsøgte patienten at bevise, at han - Freud - tog fejl. I starten gav det ingen mening for Freud. Hvorfor skulle hans patient prøve på at bevise at han tog fejl, når hun betalte en masse penge og gjorde sig store anstrengelser i terapien? Ikke desto mindre ønskede hun at vise ham, at han ikke havde ret. Det gik pludseligt op for Freud, at dybt nede *ønskede* hverken hun eller hans andre patienter at blive raske. De ønskede at beholde deres neuroser og deres problemer. Det var her han først forstod begrebet modstand.

Jesus hentyder til dette igen og igen i *Et Kursus i Mirakler*. Han bruger ikke altid ordet *modstand* - de fleste gange gør han det ikke - men han taler om, at en del af os ikke ønsker at lære hans kursus. F.eks. siger han i begyndelsen af lektion 185, der hedder 'Jeg ønsker Guds Fred': 'At sige disse ord er intet. Men at mene dem er alt'. (A-dI.185.1:1-2). Alle *siger* de ønsker Guds fred, endog selv om de er ateister. Alle ønsker den fred som Paulus siger 'overgår al forstand' (Fill. 4.7), den fred der lader os være fuldstændigt upåvirkede af hvad der foregår omkring os, hvad enten det er verden som helhed, eller vores personlige verden. Uanset hvad der sker, ønsker vi alle oplevelsen af at være rolige, fredfyldte og kærlige. Men det ser ud som om vi gør alt for at fremkalde det stik modsatte. Vi studerer en bog der lover os, at hvis vi studerer den og identificerer os med dens tanke-system, vil vi opleve Guds fred. Og så opdager vi, at vi gør præcist det modsatte af hvad den siger vi skal gøre. Både i tekstbogens afsnit 'Overensstemmelsen imellem Midler og Mål' og andre steder, gør Jesus det klart, at hvis ikke vi benytter de *midler* til tilgivelse han tilbyder os, er det fordi vi ikke ønsker *målet*, som er at huske Gud. For at citere Cassius (Shakespeare) ganske frit ligger fejlen ikke i *Et Kursus i Miraklers* stjerner, men i os selv:

Vi har sagt meget om uoverensstemmelser imellem midler og mål, og om hvordan de må bringes til at stemme overens før dit hellige forhold udelukkende kan bringe dig glæde. Men vi har også sagt, at midlerne til at nå Helligåndens mål vil komme fra den samme Kilde som Hans formål gør. Siden det er så enkelt og direkte, er der intet i dette kursus som ikke stemmer overens. De tilsyneladende uoverensstemmelser, eller dele du finder vanskeligere end andre, er blot tegn på områder hvor midler og mål stadig ikke stemmer overens. Og det bevirker stort ubehag. Det er ikke nødvendigt. Dette kursus forlanger næsten intet af dig. Det er umuligt at forestille sig eet der beder om så lidt, eller kan tilbyde mere. (T-20.VII.1)

Et Kursus i Mirakler hjælper os til at forstå, at det ikke er verden eller mennesker der er årsag til, at vi får det dårligt. Vi *tillader* dem at gøre det ved os. Det er her modstanden kommer ind, og det er det der omhandles i 'Frygten for Forløsning'. Afsnittet har to dele, og den første lærer os, at det vi virkelig er bange for ikke er korsfæstelse, men udfrielse; rædselsslagne for, at hvis vi virkelig oplever Guds Kærlighed, vil vi forlade denne verden fuldstændigt, og springe ind i vores Faders arme. Den anden del handler mere specifikt om specielhed, selvom

selve ordet ikke bruges her. Da vi bad Gud om en særlig gunstbevisning, og Han ikke gav os den, forandrede vi ham til vores eget billede og vores egen lignelse:

Du havde fred, indtil du bad om en særlig gunstbevisning. Og Gud gav den ikke, for bønnen var fremmed for Ham, og du kunne ikke bede en Fader, Som i sandhed elskede Sin Søn, om dette. Derfor gjorde du Ham til en ukærlig fader, og krævede af Ham hvad kun en sådan fader kunne give. (T-13.III.10:2-4)

I kapitel 16 vender Jesus tilbage til denne tro på at Gud ikke skænkede os den specielle kærlighed vi forlangte af Ham, og at vi derfor gik ud og skaffede os den på vores egen måde:

Det er i det specielle forhold, som er født af det skjulte ønske om en speciel kærlighed fra Gud, at egoets had sejrer. For det specielle forhold er forsagelsen af Guds Kærlighed, og forsøget på at sikre selvet den specielhed Han nægtede. (T-16.V.4:1-2)

Dette er så kernen i problemet: Vi *tror* at dette er sket, men *i virkeligheden* er det aldrig sket overhovedet. På et eller andet tidspunkt i tilstanden af fuldkommen Eenhed, i vores Identitet som Guds eneste Søn, opstod tanken - den som Kurset senere omtaler som 'den lille vanvittige ide' - om, at vi kunne være adskilt fra Gud. Da tanken blev taget alvorligt, og oplevet som virkelig, begyndte vi at opleve os som et adskilt væsen, med en personlighed der kunne kende sig selv i forhold til Gud. Det var begyndelsen på drømmen om adskillelsen, der aldrig var hørt om før. Faktisk har der aldrig været hørt om den, fordi den aldrig *virkeligt* har fundet sted - det umulige kan simpelthen ikke ske. I drømmen, hvis ultimative udtryk er verden, ser det ud som om det umulige rent faktisk er sket. Her har vi accepteret tanken om, at vi har et individuelt, specielt og enestående selv. Det var begyndelsen på problemet, og ophævelsen af verden er dets ultimative ophør. Alt hvad der er derimellem udgør vores oplevelser i denne verden.

Disse oplevelser er baseret på, at vi higer efter at have en speciel, individuel eksistens. Vi elsker at have en personlighed. Selvom de fleste af os ikke altid har været lykkelige, og vi oplever smerter og lidelser hele vejen igennem livet - både fysisk og psykologisk - klamrer vi os stadig til dette selv, fordi det er det eneste vi har. Det andet Selv eksisterer ikke her.

Det har ingen særlig identitet eller personlighed. Det har ingenting. Det er kun en del af Guds Helhed og Kærlighed.

Selvom kun få af os nogensinde kommer i kontakt med den oprindelige tanke om at være adskilt fra Gud, kan vi ret let komme i kontakt med tanken om et personligt selv. Hvis man er ærlig vil man kunne erkende, at der er en del af een der svælger i problemerne - fortidige lidelser, misbrug, overgreb, svigt og forladthed. Så smertefulde disse oplevelser også er, definerer de os, og giver os identitet. De er det der gør os til dem vi er som voksne mennesker. Vi overlevede spædbarnestadiet, barndommen og specielt puberteten, ved at udvikle et selv, der lærte hvordan det skulle tilpasse sig en verden, der ikke altid opfylder vores behov og giver os det vi ønsker. Vi lærte meget tidligt hvordan vi skulle udvikle et specielt selv og en speciel identitet, der kan forholde sig til og overleve den konstante følelse af at være truet. Det er det selv vi nu værner om og passer og plejer og udvikler, og klamrer os til uanset prisen.

Denne værdsættelse af selvopfattelsen er den underliggende forudsætning i afsnittet om 'Frygten for Forløsningen', der kaster lys over hvorfor vi allesammen har så store vanskeligheder med Kurset, hvis vi virkeligt forstår hvad det siger. Når folk *ikke* har vanskeligheder med det, er det meget ofte fordi de har omskrevet det uden at erkende at de har gjort det. De tror f.eks., at *Et Kursus i Mirakler* ikke mener *bogstaveligt* at verden er en illusion, og at vi en dag vil forlade den. De tror, at det kun er lidelserne der er illusioner, og at hvis vi virkeligt praktiserer Kurset, vil Jesus hjælpe os til at leve lykkeligere i denne verden. Det er trods alt det vi i hemmelighed ønsker. Vi ønsker at få egoets kage, spise den og nyde den oven i købet! Vi ønsker at blive frelst. Vi ønsker en oplevelse af Jesus og af Himlens Kærlighed. Men vi ønsker det skal foregå i drømmen om adskillelsen og specielheden. Vi forstår ikke, at det at følge *Et Kursus i Mirakler* betyder at træde ud af drømmen og hen til hvor Jesus er, og i sidste instans at vågne helt op af drømmen.

Det verden har gjort med Jesus siden han gik på jorden, og som vi stadig forsøger at gøre igennem hans kursus er, at bringe ham og hans budskab ind i drømmen, så vi kunne lære hvordan vi kan *beholde* vores selv - men som et lykkeligt, fredfyldt og realiseret selv. Når vi endelig indser at Jesus lærer os, at også dette selv er en illusion, og at det ultimative formål med at have ham som lærer er, at vi ønsker at forlade verden fuldstændigt, så begynder angsten og frygten (!) at vokse. Det er frygten for forløsningen. Vi vil meget hellere leve med en korsfæstelsens gud, som kristendommen har gjort, enten det nu er en teologisk gud,

en personlig gud eller en lidelsens gud, end at opgive den og blot være sammen med den Gud, Der virkelig udfrier os ved at Hans Stemme minder os om, at der intet er sket. Det er det vi er rædselsslagne for, og det er det modstanden skal hindre os i at forstå. Og den er det sidste slør af ikke-tilgivelse, for nu at benytte billedsproget fra det sidste afsnit i 'Hindringerne for Fred' (T-19.IV-D). Når vi passerer igennem dette slør forsvinder vores selv, som Jesus beskriver så fornøjet:

Sammen vil vi forsvinde i Det Nærværende bag sløret, ikke for at fare vild, men for at blive fundet; ikke for at blive set, men kendt. (T-19.IV-D.19:1)

At være kendt, som i *Et Kursus i Mirakler* er at være i Himlen, betyder, at der ikke er noget selv. Når vi således passerer igennem det sidste slør sammen med Jesus, forsvinder vi ind i Guds og Kristi Nærvær, vores sande Selv. Vi ses ikke længere som et individuelt selv, for det at se - eller at opfatte - er en del af den illusoriske verden, som dette individuelle, adskilte, specielle selv lever i.

Udsigten til at forsvinde slår os med rædsel. Og Jesus beskriver hvad der sker når vi står foran dette sidste slør:

Og nu står du rædselsslagen foran det du har svoret aldrig at se på. Dine øjne ser ned, når du husker dit løfte til dine "venner". Syndens "skønhed", skyldens næsten umærkelige tillokkelse, dødens "hellige" voksbillede og frygten for egoets hævn, som du ved dit blod har svoret ikke at svinge, rejser sig alle og befaler dig ikke at løfte dit blik. For du indser, at hvis du ser på dette og lader sløret blive løftet, vil *de* for evigt være væk. Alle dine "venner", dine "beskyttere" og dit "hjem" vil forsvinde. Intet du husker nu, vil du huske. (T-19.IV-D.6)

I stedet for at se igennem sløret og se Lyset, og forsvinde ind i det, ser vores øjne ned, og vi husker løfterne til vore 'venner'. Det der får os til at sænke blikket er *modstanden*: Det er vores reaktion på frygten for at miste vores identitet, dette selv. I den følgende passage fra den lille bog *Psykotterapi*, omtaler Jesus modstanden som egoets redskab til at beskytte sig imod virkelig vækst, igennem at indføre sin egen definition på vækst, som selvfølgelig betyder at vi bevarer vores specielle selv, og får det til at 'udvikle' sig i styrke og respekt. Og

naturligvis er den eneste forandring der er foregået en endnu dybere identifikation med egoets skygger af skyld:

Patienten håber at lære, hvordan han skal få de forandringer han ønsker, uden at ændre sin selvopfattelse i væsentlig grad. Faktisk håber han på at stabilisere den tilstrækkeligt, så den kan optage de magiske evner han søger i psykoterapien. Han ønsker at gøre det sårbare usårligt og det begrænsede ubegrænset. Det selv han ser er hans gud, og han søger kun at tjene den bedre..... “Modstand” er egoets måde at se på tingene på; dets fortolkning af fremskridt og udvikling. Disse fortolkninger vil nødvendigvis være forkerte, fordi de er vildledende. De forandringer egoet forsøger at lave, er ikke virkelige forandringer. De er kun dybere skygger, eller måske varierende skyformationer. (P-2.in.3:3-6; I.2:4-7)

Efterhånden som vi vedholdende nærmer os denne beslutning mere og mere, intensiveres frygten og angsten. Der er en lille stemme indeni, ikke Helligåndens stille, lille Stemme, men egoets stille lille stemme - bortset fra, at den ikke forekommer meget lille og ikke er meget stille - der skrider ind i vores øre og råber: ‘Husk hvad jeg sagde til dig. Tag eet skridt mere sammen med denne Jesus, tag eet skridt mere på denne tilgivelses-vej, tag eet skridt mere mod at opgive din fortid og dine beklagelser, og du vil forsvinde. Men ikke ind i Guds Hjerter. Du vil forsvinde ud i glemslens tåger. Du vil blive tilintetgjort.’ Så er det angsten springer op og vores øjne ser ned, og vi husker løfterne til vore venner. Der dukker sygdom op; vrede, beklagelser, fortidige krænkelser og specielhedens fantasier farer ind i vores bevidsthed. Alt det der har ‘frelst’ os tidligere, dukker op i bevidstheden, og kommer os til ‘undsætning’.

Det er til stor hjælp at være bevidst om dette, når det uvægerligt sker, så man ikke føler sig skyldig eller mister fatningen over det. Så kan man ganske enkelt sige: ‘Det var det bogen sagde ville ske, og det Jesus sagde ville ske. Derfor bør jeg ikke være overrasket over at det nu sker, og fremfor alt behøver jeg ikke føle mig skyldig. Jeg har trods alt et splittet sind. Der er den retsindede side af mig, der længes efter at komme hjem, og som har påtaget sig at lære det her Kursus og arbejder omhyggeligt med det, studerer og fremfor alt praktiserer det. Men der er også den u-retsindede side af mig, der stadig identificerer sig med mit ego, og med mit specielle og individuelle selv. Jeg behøver ikke at blive overrasket over at dette -u-retsindede selv rejser sit grimme hoved sommetider, og begynder at hviske sit søde sludder

om vrede og beklagelser, angst og had, tab og smerte'. Man lærer at reagere på sit ego med: 'Nå - ja- det er sådan det er. Så er det heller ikke værre! Jeg ved hvem du er, og jeg behøver ikke længere at være bange for dig eller føle mig skyldig over dine forsøg på at standse mig'. At lære ikke at være bange for egoet, er det der gradvist får det til at forsvinde.

Noget andet der også hjælper under rejsen er at huske, at man ikke mister sit selv øjeblikkeligt. Man begynder med at få et lykkeligere selv i stedet for det ulykkelige. Man lærer at blive gladere, mere fredelig, venligere og mildere; mindre vred, bange og deprimeret. Det er de lykkelige drømme *Et Kursus i Mirakler* taler om. Men de får os kun halvvejs op ad stigen. Det er ikke det endelige mål. Det virkelige mål er at få os op til toppen, som er den virkelige verden. Det der får os derop er erkendelsen af, at selv den lykkelige drøm er en drøm. Selv denne skikkelse i den lykkelige drøm er en illusion. Selvom jeg er mindre vred og bange end før, mere fredelig og venlig, er jeg stadig ikke identisk med Guds fred. Det er de vigtige trin på vejen til at opnå den fred.; men det er stadig ikke den endelige fred. Det er derfor der er *fire* hindringer for freden. Den fjerde og sidste hindring er gennembrydningen af det sidste slør, som i virkeligheden ikke er en gennembrydning. Sløret forsvinder blot. Men man er nødt til at kende til den frygt/angst der bygger sig op efterhånden som man kommer nærmere det sidste slør, og til modstanden imod at passere hinsides det. Man begynder at få fornemmelsen af, at *Et Kursus i Mirakler* siger mere end man troede. Det her er ikke en rejse til en lykkeligere drøm. Det er en rejse *hjem*.

2. At Se På Modstanden

Spm: Når man først bliver bevidst om modstanden, holder man den så bare ud?

Sv: Ja, når man først mærker modstanden, bliver man så bevidst om den som muligt. Freud sagde, at et nøgleaspekt ved fremgangsrig behandling er at få personen til at blive mere bevidst om modstanden. Lighederne imellem Freud og *Et Kursus i Mirakler* er slående, både hvad teori og praksis angår. Alt hvad man behøver at gøre er at blive bevidst om modstanden, og sige: 'Nå, nu gør jeg det igen. Det er tydeligt at jeg har et splittet sind. Er der ellers noget? (What else is new?) Denne indifferente og lidt nonchalante holdning vil til sidst bringe een forbi modstanden.

Det værste man kan gøre, og det sidste man skal ønske at gøre, er at kæmpe imod frygten/angsten. Man skal ikke modsætte sig modstanden; blot være bevidst om den. I afsnittet 'Regler for Beslutninger' i kapitel 30 i tekstbogen, som den allerførste regel, siger Jesus: 'Kæmp ikke imod dig selv' (T-30.I.1:7). Kæmp ikke imod frygten. Kæmp ikke imod dit ego. Ved at gøre det, gør man det virkeligt. Eller rettere sagt, man kæmper jo kun imod det, fordi man tror det er virkeligt, og så er man allerede fanget i det. Der er en vidunderlig linie i Biblen: 'Modsæt jer ikke det onde' (Math. 5.39. Det er interessant at den amerikanske bibel har en anden oversættelse end den danske lige netop af det vers!) Set igennem *Et Kursus i Mirakler* gør man det onde virkeligt når man sætter sig imod det, og forstærker det derved. Når man bekæmper aggression med aggression, eller angreb med angreb - hvad enten man gør det personligt eller som statsleder - vil man aldrig få fred. Aldrig nogensinde. Det er derfor der aldrig vil blive fred i Mellemøsten, i Afrika, i Indien eller nogen andre steder. Det er altid had der kæmper mod had, aggression mod aggression, hvor begge sider af konflikten er overbevist om, at de har retfærdigheden på deres side i det de gør. Hadets tankesystem - som grundlæggende er adskillelsens og angrebets tankesystem - forstærkes ved gentagelserne. Hvordan skulle det være muligt at få noget til at høre op, som konstant forstærkes? Måden at svække det på, er at træde tilbage og iagttage det. At reagere på det gør det virkeligt. At observere det med venlighed ophæver det. Der er et meget vigtigt afsnit i slutningen af kapitel 23, 'Over Slagmarken', der kommer ganske kort efter 'Kaoslovene', som er kernen i Kursets beskrivelse af egoets tankesystem. At være ovenover slagmarken betyder at hæve sig op over kroppen - ikke bogstaveligt selvfølgelig - og være sammen med Jesus *i sindet*, og se tilbage, ned på specielhedens og kroppenes slagmark i verden. Man iagttager slagmarken, og gør ikke andet.

To linier jeg ofte citerer, illustrerer denne proces. Den ene har at gøre med tilgivelse og den anden med miraklet, som i praksis er identiske. Begge sætninger kommer i arbejdsbogens anden del. I definitionen af tilgivelse siger Jesus, at tilgivelse 'er stille, og gør roligt intet..... Den ser blot, og dømmes ikke' (A-dII.14:1,3). Det er en vidunderlig beskrivelse, der indeholder essensen i *Et Kursus i Mirakler*. I min tålmodighed, der kommer af at jeg ikke er så bange, kan jeg vente. Jeg ser på modstanden og gør intet ved den. Jeg dømmes den ikke, men ser blot.

Den samme ide udtrykkes i definitionen af miraklet, hvor Jesus siger, at miraklet 'ser blot på ødelæggelse, og minder sindet om at det det ser er falsk.' (A-dII.13.1:3). Og det er endnu en

vidunderlig beskrivelse: *Miraklet ser på ødelæggelse*. Det ser ikke på Kærlighed, på lys eller på fred. Det ser ikke på Kristus eller på Himlen. Det ser på ødelæggelsen, og den har to planer: Det første er ødelæggelsen i verden, smerterne og lidelserne, der forekommer både på internationalt og personligt plan. Det plan kommer af projektion af ødelæggelsen i vores sind, som er det andet plan. Vores sind tortureres af skyld, og af frygten for at Gud vil tilintetgøre os fordi vi tror vi tilintetgjorde Himlen. Miraklet ser på den tilintetgørelse, og gør intet. Det er ganske enkelt en påmindelse i vores sind om, at det vi ser på er falsk. Vælgeren - den del af vores sind der vælger hvem vi vil lytte til, Helligånden eller egoet - vælger at forene sig med Helligånden i det tilgivende mirakel, og roligt se uden at dømme.

Miraklet, eller tilgivelse, ser på modstanden. Det ser på vores identifikation med vores egoselv. På frygten for kærlighed og tilgivelse. På hadet, småligheden, selvisheden, vreden, depressionen og på offerrollen. Det ser på det hele, og standser. Det 'ser, og venter, og dømmer ikke'. Det ser, og minder os om, at intet af dette har haft nogen som helst indflydelse på virkeligheden. Vores modstand imod Guds Kærlighed har ikke forandret Ham. Vores modstand imod at vågne op til vores Sande Selv har ikke forandret det. Intet er sket.

Problemet er den skyld vi oplever fordi vi gør modstand. *Skylden* over beslutningen om at forlade kærligheden, hvad enten vi har gjort det ontologisk, i begyndelsen, eller gør det lige her og nu, er problemet. *Et Kursus i Mirakler* fortæller os, at skyld gør os blinde og sindssyge:

Skyld gør dig blind, for så længe du ser een plet af skyld i dig, vil du ikke se lyset. Og ved at projicere den, synes verden mørk og dækket af din skyld. Du kaster et mørkt slør over den, og kan ikke se den, fordi du ikke kan se indad. (T-13.IX.7:1-3)

For du er nødt til at lære, at skyld altid er fuldstændigt sindssyg, og at der ingen grund er til den. (T-13.X.6:3)

Skyld fortæller dig, at du har syndet. Du har skilt dig fra kærligheden, og derfor er du en synder der fortjener at blive straffet. Men hvis du træder tilbage -sammen med Jesus - og ser på hvad der foregår i dit sind, hvilket er det samme som at have et forhold til ham eller til Helligånden, ender du med at smile sødt og sige: 'Er det ikke dumt?'. Det er hvad der menes med følgende citat fra tekstbogens kapitel 27:

Med venlig latter opfatter Helligånden årsagen, og ser ikke på virkninger..... Han inviterer dig til at bringe hver eneste frygtelig virkning til Ham, så I sammen kan se på dens tåbelige årsag, og le sammen med Ham en stund..... (Og) hør Ham sige: “Min broder, hellige Søn af Gud, se på din intetsigende drøm, hvor dette kunne ske”. Og du vil forlade det hellige øjeblik med din og din broders latter forenet med Hans. (T-27.VIII.9:1,3,7-8)

Det er den venlige latter der kommer af at se på modstanden, og se hen til sandheden. Den kommer af forståelsen af, hvor dumt det er at foretrække specielheden fremfor Guds Kærlighed. Det næste skridt er at tilgive dig selv, når du føler behovet for at gøre noget ved det. Man tilgiver sig selv når man begynder at føle sig skyldig over at modsætte sig kærligheden.

Spm: Hvad nu hvis modstanden kommer i form af smerter? Man er bevidst om det, og tager noget medicin for det, som er magi. Er det det samme?

Sv: Det er præcist det samme. Selvfølgelig tager man medicin hvis man har smerter, og selvfølgelig ringer man til en ven hvis man føler sig ensom. Man gør det der vil lindre smerten. Men lad være med at kalde det frelse. Kald det magi, men tilgiv dig selv for at bruge det. Når alt kommer til alt er *hvad som helst* man gør i verden magi. Bogen *Rejsen Hjem* er magi, fordi I tror den har noget I ikke har. Den bog den taler om, *Et Kursus i Mirakler*, er magi. At tilgive sig selv for at anvende magi er det samme som at tilgive sig selv for at foretrække egoets magiske selv for Guds Sande Selv. Hvis vi var fuldstændigt i vores rette sind, kunne vi helbrede os selv blot ved at huske vores Kilde. Men hvis vi kunne gøre det så let, ville vi slet ikke være her, og vi ville bestemt ikke have brug for *Et Kursus i Mirakler*. Så tilgiv dig selv for stadig at tro, at du er en krop med behov, og at du stadig føler kropslig smerte og nydelse. Det gør dig ikke til et dårligt eller værdiløst menneske. Det gør dig bare sindssyg.

At se på det uden at dømme dig selv eller andre, der måske også benytter sig af magi, er essensen i helbredelse. Det er den måde Helligånden ville reagere overfor noget, hvis formål er at gøre egoet virkeligt - smerte f.eks. - og vende det om til at blive et instrument for tilgivelsen. Man kan lære at se på sine egovalg, som at blive syg fysisk eller psykisk, og på

sine valg af at søge magisk hjælp for de sygdomme. Man kan så lære at minde sig selv om, at de valg ingen virkning har haft på virkeligheden. Man ser på ødelæggelsen som følge af sine valg - ødelæggelsen der følger af anvendelsen af magi - og minder sig selv om, at det man ser er falsk, og ikke har haft nogen virkning på sandheden.

Det er derfor jeg konstant kommer tilbage til, at der intet står om adfærd i *Et Kursus i Mirakler*. Der findes intet i det Kursus der vil fortælle nogen, at et eller andet de gør eller ikke gør, er rigtigt eller forkert. *Et Kursus i Mirakler* er kun om at skifte tænkemåde, som betyder at skifte lærer. Når man vælger Jesus - og man vil forholde sig til ham mere og mere - vil man gå med et venligt smil på læben. Selv når man gennemlever egooplevelser, og selv når mennesker rundt om een gør det samme, vil der være dette venlige smil, der ikke lader valget *for* egoet blive mere virkeligt end man allerede har gjort det. Man ser bare på det. Det kan ikke siges for tit.

MEN - vær årvågen overfor fristelsen til at udnytte 'at se på egoet med Jesus' som et redskab til at give sig hen i sit ego. Det er en almindelig fristelse. Man kan ende med at sige: 'Det er i orden at jeg er vred på dig, og hader dig, for jeg ser på det sammen med Jesus'. 'Det er i orden, at jeg tager denne her kniv og stikker dig, for jeg ser på det sammen med Jesus. Jeg ved i det mindste at jeg projicerer imens jeg vrider kniven rundt i dit hjerte.' Jeg har desværre hørt mange af den slags rædselshistorier, ikke lige netop om folk der stikker hinanden med knive, men om menneskers fordrejelse af det at *se sammen med Jesus*. Det kan blive et middel til at give efter for sit ego, hvor man så ikke er ærlig overfor sig selv med at indrømme, at man nyder sin vrede og sin specielhed.

Uløseligt forbundet med processen 'at se sammen med Jesus' er sammenligning imellem de to tilstande: 1) Den ego-tilstand man er i, og 2) den tilstand man opgiver ved at vælge egoet. Med andre ord: Hvis jeg anklager dig med vrede, oplever jeg ikke Guds fred, og jeg kan heller ikke opleve den hvis jeg giver efter for eller svælger i mit specielle kærlighedsforhold til dig. Det er vigtigt at inkludere dette trin i processen, for hvis man ikke oplever omkostningerne ved at være sammen med sit ego, vil man ikke være motiveret til at opgive det. Man kan blive ekspert i at se på sit ego sammen med Jesus, men 50 år fra nu vil man til sin sorg opdage, at man stadig er i sit ego. Det er uundgåeligt hvis man ikke har ladet sig selv opleve den brændende smerte, der kommer af at skubbe hans kærlighed og fred til side, men i stedet har accepteret egoets 'lurvede erstatning' i form af specielhed, som *Et Kursus i Mirakler* beskriver. (T-16.IV.8:4)

Man skal så godt man overhovedet kan, få oplevelsen af begge tilstande ind i sin bevidsthed. Opleve kontrasten imellem egoets tilstand af fred, der er et falskneri, og Jesu sande fred. Man vil være i stand til at afgøre hvad der er hvad, for i Jesu fred er ingen udelukket. Alle er en del af den. I egoets fred tillades kun de gode og dem der opfylder vores behov, at være med. Det er en brandsikker måde til at afgøre forskellen på. Selv når man vælger egoet, selv når man elsker at udelukke og hade, kan man mærke, at man er så sindssyg, at man vælger imod Guds fred, og fortæller Jesus at man ikke ønsker hans kærlighed her. Hvis man i det mindste kan se på hvad man gør, og hvad man opgiver, bringer man ham ind igennem bagdøren, fordi det at se uden at dømme betyder at se med ham. Jeg har tidligere sagt, at før man virkelig får kvalme af sit ego, vil man aldrig være motiveret til at opgive det. Det betyder dog ikke at man behøver at blive masochist - målet er ikke at være i lidelse og at blive syg. Men realistisk set, er det eneste der virkeligt motiverer een til at opgive sit ego, at man er grundigt led ved det, og bliver helt bevidst om den smerte der er resultatet af at vælge had og adskillelse. Det er meningen i de følgende linier, der findes i begyndelsen af tekstbogen:

Tolerance for smerte kan være høj, men den er ikke uden grænse. Efterhånden begynder alle at erkende - omend vagt - at der *må* være en bedre måde. (T-2.III.3:5-6)

En anden relevant passage står i begyndelsen af afsnittet om 'Den Lykkelige Elev', hvor Jesus siger, at Helligånden har brug for at du er klar over at du er ulykkelig:

Du som er fortvivlelse urokkeligt hengiven, må først erkende at du er fortvivlet, og ikke glad. Helligånden kan ikke undervise uden denne kontrast, for du tror lidelse *er* lykken. (T-14.II.1:2-3)

Noget der er slående ved dette er, at afsnittet handler om den *lykkelige* elev, hvilket betyder, at man ikke kan være en *lykkelig* elev før man har erkendt hvor *ulykkelig* man er. Hvis man er lykkelig, har fred med sig selv og verden og er tilfreds med sit liv, er *Et Kursus i Mirakler* ikke relevant. Der er mange andre spirituelle skoler, især nutidige, der støtter det. *Et Kursus i Mirakler* har til formål at lære os, hvor ulykkelige vi er i denne verden, fordi vi har identificeret os med egoets tankesystem. Ellers ville vi ikke være motiveret til at forlade den.

Hvis verden virker for een, hvorfor skulle man så ønske at se på sit ego? Hvorfor skulle man så ønske at se på sin skyld og sit had?

Men man vil blive motiveret hvis man bliver bevidst om, at valget af sygdom, adskillelse og specielhed - princippet om den ene eller den anden: Een vinder og en anden taber - gør een bange og utilpas, og medfører lidelser. Kun i den grad man oplever rædsel og smerte som følge af sit valg, vil man være motiveret til at sige: 'Der *må* være en bedre måde'. Og det betyder i virkeligheden: 'Der må være en anden Lærer i mit sind, der kan lære mig en anden måde at tænke på, fordi den jeg følger nu virker ikke'. Så længe man synes den virker, er *Et Kursus i Mirakler* ikke relevant for een, og man har ikke brug for det. Man kan måske lide det, fordi det siger smukke ting på en smuk måde, men man vil ikke få det af Kurset som det tilbyder, som er *en vej ud af drømmen*, ikke en måde at få den til at stivne på.

Spm: Når man først har erkendt det, forekommer det mig, at der er en meget tynd linie imellem 'er det ikke frygteligt' og så at bruge det til at komme videre. Kunne du sige noget om det?

Sv: Alle ønsker sig en præcis, detaljeret formel de kan følge, men der findes desværre ingen. Ikke andre end den at have tillid til, at oplevelsen af smerten ved at blive sammen med sit ego (stay with your ego) vil hjælpe til at komme forbi det. Det er bundlinien. Der er mange grå passager i *Et Kursus i Mirakler* der beskriver egoets rædsler. Der tales om had og mord, om at skubbe din broder ud over en afgrund, om kød der løsnes fra knoglerne (T-24.V.4:8); der tales om 'frygtens sultne hunde', der 'i deres vilde søgen efter synd, kaster (de) sig over hver eneste levende ting de ser, og bærer den skrigende til deres herre for at blive fortæret.' (T-19.IV-A.12:7; 15:6). Det specielle forhold beskrives som en sejr over Gud (T-16.V.10:1). Og det er ikke blot tomme ord. De anvendes med vilje for at hjælpe dig til at komme i kontakt med den indre morder.

At tænke over hvad det betyder at være i en krop, gør dette punkt endnu tydeligere (som om det var nødvendigt!). Træd tilbage, og vær et øjeblik den legendariske mand fra Mars. Se på hvad en krop er, og hvordan den lever. Dens liv opretholdes igennem mord. Tænk over det - vi kan ikke eksistere uden at trække vejret. Men når vi gør det fortærer vi tusinder af mikroorganismer. Vi kan ikke tage et skridt eller køre en bil uden at tilintetgøre tusindvis af mikroorganismer, og ikke blot mikroorganismer, men også myrer, andre insekter, og

sommetider større dyr. Når vi spiser, fortærer vi noget der ikke er vores, og noget der har været i live. Hvad enten det er kartofler, kål, gulerødder, fisk, kylling eller kød spiser vi noget der var i live engang. Det er vi lige glade med! Vegetarer siger ofte, at de ikke vil spise kød eller fisk, fordi det er levende organismer. Det er sandt, men det var guleroden også. Der findes ikke et hierarki af illusioner, i modsætning til egoets første kaoslov om, at der *gør*. Sædvanligvis tænker vi slet ikke over at vi trækker vejret, går omkring eller spiser noget, og formålet med dette er bestemt heller ikke at få jer til at føle jer skyldige fordi I trækker vejret, spiser, drikker og går omkring. Men formålet er at få jer til at erkende, at selve kroppen, som vi tror vi lever i, er baseret på mord. Man kan ikke eksistere i den uden at dræbe noget andet. Og dertil føjer sig f.eks. også spørgsmålet om, hvordan vi kan få et hjem at bo i uden træindustrien, der omhugger træer.

Men som du antyder kan man let gå i fælden ved at være optaget af sit ego, eller at svælge i det hvis man siger: 'er det ikke forfærdeligt' uden at lade sig selv *føle* virkningerne. Dit ego bør give dig kvalme, som jeg har sagt gentagne gange. *Et Kursus i Mirakler* siger: 'Det der ikke er kærlighed er mord' (T-23.IV.1:10) og, at kærlighed ikke er mulig her (T-4.III.4:6). Det er temmelig forfærdeligt at kradse lidt i overfladen og opdage, at under denne kærlige, omsorgsfulde, følsomme, hjælpsomme personlighed man tror man er, er der en Hitler, et monster, der retfærdiggør mord med begrundelsen at det er enten dræb eller bliv dræbt! Som Freud sagde til sin datter Anna, da de engang gik en tur i Wien:

Kan du se de der smukke huse, med de smukke facader? Tingene er ikke nødvendigvis lige så smukke bag facaderne. Og sådan er det også med mennesker. (*Anna Freud: En biografi*, Elisabeth Young-Bruehl, (Summit Books, New York 1988) p. 52)

Mildt sagt en mild underdrivelse!

Der var en der sagde noget før, om en ubehagelig opdagelse hun gjorde om sig selv, imens hun trænede hårdt i et gymnastiklokale. Hun var for nylig begyndt på træningen fordi hun tænkte hun ville arbejde med sin krop, men opdagede så at hun i virkeligheden ville arbejde med sit ego. Kropsarbejdet var kun en undskyldning for at forandre sit ego. Hun stod i trædemøllen og dømte alle folk. Og alt hvad hun kunne se omkring sig var had. Hun så sit ego i alt dets grimhed, dryppende af had og ondsind. Det var hendes sind der var det virkelige gymnastiklokale.

Men man er nødt til at være lige så årvågen overfor bagsiden: At se dette frygtelige indhold, og så reagere på det som om det var virkeligt. Egoet er uhyggelig snedigt. Hvis det ikke kan få dig til at stoppe med at studere Kurset, vil det forene sig med dig i studiet. Det er ekspert i det! Derfor er det tilrådeligt at man har en udenforstående til at hjælpe sig. Een der kan spejle en afbalanceret måde at se på, så man ikke bliver fanget på en af siderne. Det er meget vanskeligt at gøre det alene, fordi egoet er så glat. Vores frygt for at miste det individuelle, specielle selv er så intens, at vi let går i fælden med at gøre egoet virkeligt, enten ved at finde fornuftsmæssige forklaringer på det, eller ved at fortrænge det. Vi har helt bestemt brug for den indre hjælp, men sommetider forstyrrer vores ambivalens overfor denne indre hjælp så meget, at vi så også får brug for en ydre hjælpekilde - i en hvilken som helst form der kan hjælpe os til at gå på vejen. Så vil vi have både en indre og en ydre hånd at holde fast i.

Man kan fastholde sig selv ærligt og årvågent overfor disse egofælder ved at iagttage eller overvåge sit sind når det dømmes. Hvis man vågner en morgen, og føler sig meget lykkelig, og tænker at nu har man tilgivet alt og alle, bør man være meget mistænksom. Hvis det var så let ville vi ikke være her - medmindre man var meget åndeligt udviklet, og så ville man ikke have brug for *Et Kursus i Mirakler*. Kurset er ikke for åndeligt udviklede mennesker. Det er for åndelige børn. Hvis man tror man har tilgivet alle, og ikke længere har dømmende tanker eller tanker om specielhed, er sandsynligheden for at man fornægter noget meget stor. Dengang jeg begyndte at undervise sagde jeg ofte, at en god forberedelse til at studere *Et Kursus i Mirakler* er, allerede at have været i gang med en åndelig udvikling, og/eller at have gennemgået en eller anden form for psykoterapi. Det kan i det mindste lære een en sund respekt for egoet. Især i de første år var studerende tilbøjelige til at minimere egoet, men det er fortsat lige siden. Folk ønsker ikke at forholde sig til deres mørke sider, så de ender ofte med at sige, at alt er vidunderligt: Jeg beder Helligånden om hjælp, og Han fortæller mig hvad jeg skal bestille på restauranterne. Han tilgiver alle for mig, og derfor elsker jeg alle. Hvis ens personlige erfaringer har givet een en sund respekt for egoet, vil man være forsigtig med sådanne numre.

Som sagt synes jeg man skal være på vagt overfor sig selv, hvis man pludselig vågner op en morgen i en tilstand af total lykke. Det er meget, meget sundere at vågne op naget af had, og så erkende at man faktisk er vågnet op hver eneste morgen hele sit liv naget af had, blot uden at vide det. Man troede man følte kærlighed, venlighed, omsorg. Eller man troede måske

bare det var en dårlig dag, eller dårlig fordøjelse af den mad man fik dagen før. Man forstod ikke at det var had.

Ganske mange mennesker har i løbet af årene, skuffede og modløse fortalt mig, at jo længere de studerer *Et Kursus i Mirakler*, jo værre synes tingene at blive. I almindelighed tror jeg det er uundgåeligt. Men Kurset hjælper os til at forstå, at tingene i virkeligheden ikke bliver værre - *det var slemt i forvejen*. Vi vidste ganske enkelt ikke, hvor forfærdeligt det hele var. Vi havde altid været ulykkelige, men vidste det ikke. *Et Kursus i Miraklers* hjælp ligger i at det løfter sløret, så vi kan begynde at se ind i os selv. Men det første vi ser er ikke Guds Kærlighed, men egoets had - selvhad, skyld, stress og angst. Før det var vi lykkeligt i gang med vores liv. Måske var vi ved at lave familie, tjene penge, ha det sjovt - at gøre alt det normale mennesker gør, og ønsker at gøre. Vi vidste ikke, at alt hvad vi gjorde var at løbe væk fra Guds Kærlighed, som i virkeligheden betyder at løbe væk fra skylden. Pludseligt opdager vi hvad vores liv er, og vi kan ikke lide det vi ser.

I en vis forstand vil jeg hellere høre folk fortælle mig, at når de arbejder med *Et Kursus i Mirakler* er tingene forfærdelige, end at det har forandret deres liv, og at alt nu er ganske vidunderligt. Når folk siger sådan noget begynder jeg at blive bekymret. Ikke at jeg ikke er glad over at folk er glade, men jeg ønsker for dem at de må være *virkeligt* glade, hellere end at de fornægter hvad der faktisk foregår. *Et Kursus i Mirakler* ophæver sådanne fornægtelser. Man kan ikke løse et problem man ikke ved man har, som jeg har understreget mange gange. Man er nødt til at se på det. Og at se på det er meget smertefuldt, som vi læser i tekstbogen:

Når du ser på det specielle forhold, er det nødvendigt først at forstå at det indebærer megen lidelse. Angst, fortvivelse, skyld og angreb kommer allesammen ind i det, afbrudt af perioder hvor de synes at være forsvundet. (T-16.V.1:1-2)

I en forstand er det sandsynligvis et godt tegn. Som sagt ønsker ingen at mennesker lider, men hvis smerten var der allerede før, men man blot ikke var bevidst om den, er det heller ikke godt. På en måde kan kuren forekomme værre end problemet, men ubehaget er i det mindste tidsbegrænset.

Når man bliver i stand til at smile, vil man begynde at tage mørket mindre og mindre alvorligt. Lyset vil gradvist brede sig i sindet, og man vil begynde at få det bedre. Men man vil ikke være motiveret til at tage Jesu hånd før man virkeligt føler smerten. Det er pointen her. Denne

verden er et frygteligt sted - direkte forfærdeligt. En linie i arbejdsbogen beskriver verden som et sted 'hvor udhungrede og tørstige væsener kommer for at dø.' (A-dII.13.5:1). Det er ikke noget smukt billede. Vi får også at vide, at denne verden ikke er vores hjem - vi er forældreløse her (lektion 182). Selvom vore forældre måske ikke blev slået ihjel af os, er vi ikke sikre på vi er velkomne tilbage. Vi ved end ikke hvor 'tilbage' er. *Det er forfærdeligt!* I slutningen af tekstbogen siger Jesus at vi 'vandrer usikre og ensomme omkring i verden i konstant frygt.' (T-31.VIII.7:1). At begynde at mærke det, er næppe behageligt. Men det er den eneste måde at komme hen til kærligheden på, som er lige på den anden side. I den forstand er processen med at se det bestemt værd.

Men det er ikke hensigten med *Et Kursus i Mirakler* at gøre verden til et bedre sted, eller at gøre vores liv bedre på nogen ydre måde. Kurset gør vores liv bedre ved at hjælpe os til at erkende, at der er et indre liv - og vi behøver i starten end ikke at vide hvad det vil sige. Alt hvad vi behøver at vide er, at måden at komme til det indre liv på, er at opgive beklagelser, specielhed og at dømmes. Som sagt er det nyttigt at blive bevidst om hvor smertefuldt livet her faktisk er. Man husker den passage vi læser i 'Den Lykkelige Elev': Helligånden har brug for at vi forstår hvor 'stædigt vi hengiver os til at være ulykkelige'. Han kan ikke undervise os, hvis vi ikke erkender at vi er ulykkelige, og ikke lykkelige. Vi har gjort vores ulykkelige eksistens i verden til et potentiale for lykke. Vi tror idealet er at være lykkelig, og at det virkelig kan ske her. Derfor opdager vi ikke, at livet i denne verden er ulykkeligt, ikke kan være andet og aldrig vil forandre sig i form. Det der kan ændres er det *formål* vi giver det at være her. Er det tilgivelse eller at dømmes, at vågne i stedet for at sove?

I tekstbogen fortæller Jesus os, at vi ikke kender forskel på smerte og glæde (T-7.X.8:6), og i det følgende kapitel siger han, at vi ikke kender forskel på at være i fængsel og at være fri. (T-8.II). Da vi således har forvekslet elendighed med lykke, er Jesus nødt til at fortælle os, at vi er meget ulykkelige. Essensen i det han siger er: 'Jeg ved du er ulykkelig fordi du tror du er her i en krop, der adskiller dig fra dit Selv, fra alle andres Selv og frem for alt fra Gud. Hvordan er det muligt at være lykkelig her, når du er i en tilstand der er præcis den modsatte af Himlen, der er en tilstand af fuldkommen kærlighed og fred?' At afspejle Himlens eenhed i denne verden er det praktiske mål for *Et Kursus i Mirakler*. At se alle som den samme. Det standser egoets dømmeri. Hvis alle er den samme, er ingen speciel. Og alle er den samme, fordi vi alle er lige sindssyge og lige ulykkelige, men vi er også allesammen lige forstandige - eller besidder den samme forstandighed.

Ideen er at se indad og sige: 'Nu er jeg endelig ved at få en anelse om hvor fuld af had jeg er, og hvor meget jeg har identificeret mig med mit ego'. Det er en lykkelig elev. Husk - afsnittet 'Den Lykkelige Elev' handler om at lære hvor ulykkelig man er. En af de operationelle definitioner jeg giver på at være i sit rette sind - som betyder at bede Helligånden eller Jesus om hjælp - er, at være i sit urette sind uden at dømme det. Husk også, at den lykkelige drøm, det rette sind, Helligånden og Soningen altsammen er *løsningen* på problemet med egoet. De er *korrektionen* af egoet, de er ikke noget i og for sig selv. Det eneste sande positive er Guds Kærlighed. Det der kendes som kærlighed her, er Helligåndens korrektion af egoet. Den kan ikke have et direkte udtryk. Uden egoet forsvinder Helligåndens tilgivelsesfunktion, ligesom Helligånden Selv:

Og du vil være sammen med ham når tiden er forbi, og intet spor er tilbage af drømme om ondskab, hvori du danser til dødens svage melodi. For i stedet for den, høres hymnen til Gud for en kort stund. Og så er Stemmen væk, for ikke længere at tage form, men for at vende tilbage til Guds evige Formløshed. (B-6.5:6-8)

Altså at være i den lykkelige drøm er at være i det u-rette sind og opleve de sædvanlige ego-angreb, men at bruge dem som en måde at se på, og lære at tilgive dig selv for at have valgt imod kærligheden, fordi du valgte imod kærligheden i det oprindelige øjeblik. Det betyder ikke at vågne op og være lykkelig og fredfyldt. Det kunne betyde at vågne op og være bange, frygtsom, skyldig og speciel, men nu at se dette som dit klasseværelse. For nu ved du i det mindste du har en lærer der vil undervise dig ordentligt. Du lærer, at dette er en kursusplan *du* har lavet, der består i alle dine specielle forhold. Du behøver ikke længere fornægte dem, føle dig skyldig eller foregive at de er vidunderlige, og du er derfor heller ikke længere bange for den smerte der ligger i at opleve dem så fulde af skyld som de i virkeligheden er.

Det er nyttigt at være bevidst om, at tilgivelsesprocessen medfører at man går igennem mørket, hvilket pr. definition ikke er behageligt. *Et Kursus i Mirakler* fortæller os, at Helligånden vil lede os igennem frygtens cirkel, og at Gud er på den anden side. (T-18.IX.3:7-9). Men man kan ikke komme hen til Gud på den anden side uden at gå igennem denne cirkel af frygt. Jeg husker et billede min kone Gloria engang så. Hun talte om at det ikke var muligt at komme fra formens verden til formløsheden - i.e. Gud - uden at gå over ensomhedens bro. Det hun mente var tydeligt: Man kan kun nå til formløsheden ved at forholde sig til

egotankesystemets ensomhed - det er den bro der leder een hjem. Det er ikke behageligt. Johannes af Korset - en kendt mystiker - fandt på den udtryksfulde vending 'sjælens mørke nat', der beskriver den emotionelt smertefulde del af hjemrejsen. Man kommer ikke til toppen af bjerget, som var hans billede, uden at klatre op ad det - den mørke nat, det er at se på sit ego.

Et Kursus i Mirakler er meget på linie med dette aspekt af den åndelige vej, derved at det lærer os, at vi må gå igennem egoet. Til tider er processen ekstremt smertefuld, men det der giver os håb og mod og styrke til at blive ved, er erkendelsen af at det er en uundgåelig del af processen, og fremfor alt, at man ikke behøver at gøre det alene. Det er her værdien af at have et forhold til Jesus kommer ind, og det er emnet i næste afsnit.

3. Jesu rolle

Det ville være umuligt at krydse ensomhedens og meningsløshedens bro hvis vi ikke havde Jesu kærlige og milde hånd at holde os til, og få hans vejledning undervejs igennem skyldens skyer. Som han siger i arbejdsbogen:

Prøv på at passere skyerne med et hvilket som helst middel der tiltaler dig. Hvis det hjælper dig, så tænk på mig, som holder dig i hånden og leder dig. Og jeg forsikrer dig for, at det ikke vil være nogen tom fantasi. (A-dI.70.9:2-4)

På den måde rejser man hånd i hånd, og holder en lampe der kan oplyse mørket - og det mørke kan være rædselsvækkende. Vi lavede en verden af lys - solar og elektrisk - til at oplyse vores verden, men det er allsammen illusorisk; et forsøg på at lysne en verden der er formørket af skyld. Vi gør det i det ydre, men dette symboliserer vores forgæves anstrengelser for at lysne den indre, mørke verden af had og frygt.

Skyld er ikke vidunderligt, men det der *er* vidunderligt er, at man kan bringe sine tanker om had ind i klasseværelset, og få en anden lærer til at fortolke dem for sig. Så bliver man en lykkelig elev, fordi man lærer noget virkeligt. Der er ingen mening i at gå i skole, hvis man føler man allerede har lært alt. Der er ingen mening i at have Jesus som sin lærer, hvis man ikke tror han har noget at lære een. Han kan ikke undervise os uden vores specielle forhold,

fordi det er dem der udgør kursusplanen. Han går ikke ind i et klasseværelse og holder en forelæsning efter en teoretisk lærebog. *Du* forsyner ham med undervisningsmaterialet - dit liv - og han underviser ud fra det. Han læser op for dig af *din* bog, og lærer dig at der er en anden måde at se på forhold og livet på. Den måde vil lære dig hvordan du *ikke* skal slå de andre ihjel, eller manipulere med dem, og at du ikke behøver at fikse verden. Den måde vil lære dig hvordan du skal se på dig selv. Det er formålet med at være i Jesu klasseværelse. Når du vågner om morgenen, så forstå at du er i skole for at *aflære* det dit ego har lært dig. Og det kan være det er en meget vanskelig dag i skolen i dag. Måske har du en aftale med en læge, der vil give dig nogle testresultater der viser om du vil leve eller dø. Eller måske skal du have et møde med din chef, der vil fortælle dig at han synes du er brandgod og fortjener lønforhøjelse, eller at han vil fyre dig. Måske har du en aftale med en meget vigtig person, og han eller hun elsker dig måske, eller vil fortælle dig, at forholdet er forbi. Med din nye lærer kan det blive en lykkelig dag på grund af det du vil lære.

Spm: Det er meget svært at mærke troen på at man har myrdet Gud, medmindre man først oplever det på verdens plan, hvor man har projiceret det ud. Hvis man virkelig kan acceptere at den morder man ser derude er en selv, må det være det samme som at man faktisk tror - under bevidsthedens tærskel - at man har slået Gud ihjel. Og når man først konfronterer den morder i sig selv, hvad gør man så med det?

Sv: Intet. Det er nøglen, som jeg har forklaret. Det vi alle gjorde i begyndelsen som een Søn var, at gøre det af med Gud, fordi Han ikke gav os det vi ønskede. Vi fortærede ham psykologisk ved at overtage hans kreative selv. Derefter troede vi rædselsslagne, at vi faktisk havde begået denne brutale og syndige handling (selvom det klart er umuligt), og gjorde derved dette ikke-eksisterende synds-problem virkeligt, og blev overvældet af selvhad og skyld. Smerten ved det blev så ubærlig, at vi ikke havde andre psykologiske muligheder end at fornægte dette skyldmareridt, og løbe væk fra det og opfinde en verden og en krop, og derved skjule ikke alene skylden, men også selve sindet. Det er pointen.

Og derfor behøver vi ikke at blive bevidst om den oprindelige tanke om at vi ønskede at myrde Gud. Det er nok at blive bevidst om hvordan vi ønsker at myrde de mennesker vi lever sammen med, eller vokse op sammen med. Det er skønheden ved *Et Kursus i Mirakler* som en åndelig vej. Man behøver slet ikke beskæftige sig med Gud overhovedet. Man

behøver kun at beskæftige sig med Guds repræsentanter - sine specielle kærligheds- eller hadpartnere, fra fortiden, nutiden eller fremtiden. Den partner repræsenterer din Fader, som du ser på både en retsindet og en u-retsindet måde. Den retsindede måde at se Gud på er, at Han er Oprindelsen til livet. Den u-retsindende måde er, at Han ønsker at tilintetgøre os. Som sagt er det ikke nødvendigt, og heller ikke muligt, at forholde sig til nogen af de tanker, fordi de er fuldstændigt begravet. Men de skyggeagtige fragmenter af dem er i alle vores forhold:

Men det du ser som gaver din broder tilbyder (enten det er gaver af torne: had og angreb, eller gaver af liljer: Tilgivelse), **repræsenterer de gaver du drømmer at din Fader giver dig.** (T-27.VII.16:2)

Sammenfattende kan vi sige, at jeg behøver ikke at have med Gud at gøre, kun med *dig*. Hvis jeg med hjælp fra Jesus kan ophæve den specielhed jeg har med dig - mit specielle had eller min specielle kærlighed - ophæves alle de forstyrrelser der er imellem mig og Gud, for de er een. Når jeg fuldfører min vej, lærer Jesus mig med glæde, så vågner erindringen om Gud i mit sind, og Gud rækker ned og hæver mig op og tilbage til Sig Selv (se f.eks. T-7.I.6-7). Således er den måde jeg lærer at tilgive Gud og at elske Ham på, at tilgive dig.

På et individuelt plan får vi glimt af dette hver gang vi ser vores egoer i aktion, og så reagerer med at sige: 'Det vil jeg ikke se på'. Så gentager vi det ontologiske øjeblik hvor vi alle som een Søn sagde: 'Jeg ønsker ikke at se på dette'. Den krop vi har lavet som et forsvar, har øjne der ser udad, men ikke indad. Vores sanseapparat blev lavet til *ikke* at se ind i sindet, men til kun at se udad, på vores egen og andres kroppe. Hvorfor? Fordi vi er skrækslagne for at se ind i vores sind. 'Højt siger egoet til dig, at du ikke skal se ind i dig selv, for hvis du gør det vil dit blik falde på synden, og Gud vil slå dig med blindhed,' som Jesus forklarer i afsnittet 'Frygten for at se indad' (T-21.IV.2:3). For at acceptere egoets løsning på vores problem med frygten, opfandt vi en verden hvor vi aldrig ville se indad på sindet, og kun ville forholde os til kroppen - vores egen og verdens. Det var i øvrigt derfor vi opfandt mikroskopet og teleskopet.

Vi kommer til kernen i det praktiske arbejde med *Et Kursus i Mirakler* og så bliver vi bevidst om egoets rædsler. Fristelsen til at vende sig bort og løbe væk er stor. Prøv at lade være! Det er det et forhold til Jesus går ud på. Det drejer sig ikke om at fikse drømmen - at vinde i lotteriet, at finde et forhold eller en bedre krop. Det er ikke om noget som helst, undtagen at

se på sit ego uden skyld og frygt. Det er sådan det ophæves, og det er derfor vi har brug for Jesus.

Det vanskelige ved dette Kursus er at lære at blive sammen med dit ego uden at gå i fælderne: At løbe væk fra det, at svælge i det, at bygge et alter for det eller at fornægte det. Alt hvad Jesus beder os om er at se på det sammen med ham, og sige: 'Det her er virkelig sindssygt. Det er morderisk og ikke kærligt. Gud ske tak og lov at jeg begynder at forstå at jeg kan vælge noget andet. Men jeg begynder også at forstå, at en del af mig ikke ønsker at vælge noget andet. Hvis jeg fik min vilje, ville jeg holde fast på mit ego, men uden smerter.' Man kan sige dette er en form for selv-analyse. Man bliver mere og mere bevidst om, hvad egoet i det hele taget er. Men man holder det ud. Ellers gør man det virkeligt, og det vil blive ved med at være ens identitet.

Krishnamurti talte om at tåle smerten. Det mente han naturligvis ikke på nogen masochistisk måde, men på samme måde som *Et Kursus i Mirakler* når det taler om at smerte er et dække over frygt, og hinsides frygten er der kærlighed. Krishnamurti talte om at gå hinsides alle tanker til kærligheden. Kurset lærer os at holde egoets lidelser ud, fordi nedenunder dem findes frygten for Guds Kærlighed. At udvikle et forhold til Jesus betyder således at lære ikke at være så bange for egoets lidelser, at man løber tilbage i armene på sine 'venner': Had, sygdom, depression, angst, specielhed mv. Når man altid har Jesus ved sin side, som tilbyder den vision man nu har accepteret, forsvinder frygten i lyset af sandheden.

Men der kan vælde et andet lag af modstand op på det tidspunkt: Frygten for Kærligheden. Når man endelig ikke kan lide den måde man har det på, eller den måde man føler på, og ikke længere ønsker at gå her på jorden med frygt, skyld og had - hvad enten det rettes imod en selv eller andre - begynder spørgsmålet 'Hvad vinder jeg ved at holde fast ved dette had? *Hvad vil jeg tabe ved at opgive det?*' at dukke op. Så er det frygten for kærligheden kommer op til bevidsthedens overflade meget hurtigt. Så bliver vi meget betænkelige, ombestemmer os måske, og begynder at trække os tilbage: 'Jeg ved ikke om jeg ønsker det her. Jeg ved ikke om jeg ønsker at gå igennem en dag, eller bare en morgen uden at dømme nogen. Hvem ville jeg være hvis jeg kørte på motorvejen eller var til fitness og ikke dømte nogen? Hvem ville jeg være hvis jeg stod i en kø i supermarkedet, og ikke længere dømte hvad der var i folks kurve, eller kassedamen, eller at der på skiltet tydeligt står 'kun ti varer' og ham der har fjorten? Hvem ville jeg være hvis jeg stod i køen og havde fuldkommen fred? Hvem ville

jeg være hvis jeg kørte på motorvejen og ikke angreb nogen? Hvem ville jeg være hvis jeg levede sammen med min familie og ikke havde een uvenlig tanke om nogen?

At blive bevidst om al denne frygt hjælper os til at forstå hvor meget vi har identificeret os med vores specielhed, vores skyld, vores fordømmelser, kritik og had. På et eller andet tidspunkt er man nødt til at lade sig selv opleve, hvor elendigt man har det med sig selv ved at gå rundt og dømme og fordømme sådan. Vi er så vant til at dømme og finde fejl, hos os selv og andre, hvad enten det er noget vi synes er alvorligt og betydningsfuldt eller ligegyldigt. Det er i den grad en del af vores kultur at hade andre, især dem vi dømmes som anderledes. Problemet er, at vi tror det er noget vi er oplært til, som sangen fra South Pacific udtrykte det. Vi bliver *ikke* oplært til det. Vi kommer til verden med det, og med evner til at vide hvordan vi skal slippe afsted med det - dvs. hvordan vi skal få det til at se ud som om vi gør noget andet.

Vi kommer også til verden med skylden. Den optræder i myriader af former, men der findes kun een skyld, og alle har den. Vi opgiver således det samme, og forholder os altid til det samme problem. Det der er så tragisk og så sindssygt er, at vi er så identificeret med skyld, at det er som om den er i vores DNA. Det er ikke noget vi kan vaske af i brusebadet. Den er vævet ind i selve vores eksistens. Det var derfor jeg gjorde et nummer ud af at sige før, at det er nyttigt at se på kroppens kannibalisme. Kroppen kan ikke eksistere uden at æde andre og myrde alt og alle omkring sig. Det er fordi selve egotanken er kannibalistisk. Vi er alle skyldige over den tanke - enten det nu er noget hverdagsagtigt eller noget kæmpemæssigt: Jeg blev voldtaget som barn, og det er et enormt problem for mig, eller jeg blev bare så rasende fordi den eller den ikke hilste på mig. Det er det samme.

Ophævelsen af skyld er en proces, fordi vi beskæftiger os med selve vores eksistens' rødder. Som jeg lige sagde før, hvis vi opgiver hadet og specielheden ved vi ikke længere hvem vi er. Der er en linie i afsnittet 'Selv-opfattelse versus Selv' der direkte taler om denne frygt:

Der er intet udsagn verden er mere bange for at høre end dette:

*Jeg ved ikke hvad jeg er, og derfor ved jeg ikke hvad jeg gør,
hvor jeg er, eller hvordan jeg skal se på verden eller på mig selv.*

Men i at lære dette fødes frelsen. Og Det du er, vil åbenbare Sig af Sig Selv.
(T-31.V.17:6-9)

Det er den angst. For os er det den totale negation - ophævelse - af vores personlige selv. Men i virkeligheden er det ikke andet end forsvindingen af et selv der aldrig har eksisteret. Som sagt gør det ingen forskel om jeg er ophidset over småting, eller over noget der har en enorm indflydelse på mit liv. Det er altsammen det samme: ‘..... et ganske let stik af irritation (er) kun et slør, der er trukket hen over et intenst raseri.’ (A-dI.21.2:5). Det er en proces, fordi raseriets rødder er viklet ind i hvem jeg tror jeg er. Det ville være det samme som at tage en kniv og skære en arm af. Det var *min* arm. Det er sådan det føles. Mit had, min specielhed, mit selvhad er den jeg er. Hvem ville jeg være uden dem?

Vore liv defineres af den række forsvar vi har rejst imod det selv der er blevet traumatiseret. Fødslen er et traume. At være en baby er et traume. Alt er et traume, fordi vores behov aldrig bliver opfyldt helt sådan som vi synes de skal opfyldes. Vi tilbringer hele livet med at forholde os til en verden der ikke er der for os - i det mindste ikke fuldstændigt, og ikke hele tiden. Vi klarer lidelserne ved det ved at opstille forsvar, men så identificerer vi os med dem. Det er, som hvis man var nødt til at have den samme skjorte på hver eneste dag hele livet. Efter nogen tid begynder den at blive transplanteret over på huden, fordi man aldrig tager den af. Man kan ikke længere finde ud af hvor skjorten ender, og hvor huden begynder. Den bliver det man er. Sådan er vores forsvar. De er som noget man tager på. Vores specielhed er ikke blot den måde vi fungerer på i verden, den bliver vores identitet. Det er derfor processen er så vanskelig. I virkeligheden slipper vi intet. Det er en rejse uden afstand (T-8.VI.9:7). Men i den oplevelse vi har af at være i verden, er det alt. Det er selve vores selv.

Spm: Når nu det selv vi tror vi er, kun er et forsvar, er det så sådan, at alt hvad der er her kun er lag på lag af forsvar?

Sv: Ja, men det betyder ikke at man er nødt til at blive af med sine forsvar for at gøre fremskridt. Værdien af og skønheden i at have et forhold til Jesus i sit sind er, at det overskrider forsvarerne fuldstændigt. Man har i virkeligheden ikke et forhold til en person. Forholdet symboliserer dit (vælgerens) valg af at identificere dig med noget tilstedeværende i dit sind, som stadig er dig, men er hinsides disse lag af forsvar. Det er en del af den proces det er at af-identificere sig med egotankesystemet om specielhed og had, og den proces initieres af valget af at se på alle sine egotanker sammen med Jesus.

Det er derfor at udvikling af et forhold til Jesus eller Helligånden er en afgørende del af *Et Kursus i Mirakler*. Man udvikler et forhold til det retsindede selv, som er en selv, men ikke det selv man troede man var. Når man træder udenfor dette selv (man troede man var) og ser på sit ego sammen med Jesus - på disse lag på lag på lag af forsvar - føler man sig ikke længere så hjælpeløs og håbløs, og man begynder at forstå, at der er et andet selv. Man behøver ikke at forandre dette selv. Man kan faktisk *ikke* forandre det, for det er det kroppen er. Men man kan træde tilbage og se på det ud fra det tankesystem. Jo mere man kan gøre det - dag efter dag, uge efter uge, måned efter måned og år efter år - jo mere svækker man identifikationen med det selv, og forstærker den ultimative identifikation med det sande Selv.

Det princip, der får denne proces til at fungere er *at se på sit ego uden at dømme det*. Det kan ikke siges for tit..... Man ser på dette specielle selv og siger: 'Hold da op, jeg har altid været sådan. Jeg ville have min fars og mors kærlighed og opmærksomhed, men jeg fik aldrig nok af det. Og så kom min bror og søster, og det og det, og der skete alt muligt forfærdeligt. Jeg har levet hele livet på den måde, og nu kan jeg se hvad jeg gør i min familie, sammen med vennerne og med kollegerne på arbejdet. Jeg ser hvordan jeg forholder mig til min krop efterhånden som jeg bliver ældre, og jeg ser hvordan jeg reagerer på andre kroppe i verden, og på nyhederne. Jeg kan se det er altså sammen det samme endnu'.

På den måde ser man på sit ego sammen med Jesus, og bliver bevidst om hvor sindssygt det tankesystem er, men man ser ligesom fra udenfor det. Hvis man kan se uden skyld, uden at dømme og uden frygt vil man svække det betydeligt. Det er processen. Pludselig fyldes man med håb. Der findes intet håb i denne verden. Der er intet håb i egoets verden i dit sind. Had er had. Forklæd det som du har lyst til. Had er had, rædsel er rædsel. Skyld er skyld. Det forandrer sig aldrig. Det skifter form, men essensen forandrer sig aldrig. Men man behøver ikke at forandre det, fordi der nu er en position udenfor det, ovenover slagmarken, hvorfra man kan se tilbage og ned og sige: 'Ja, sindssygt, det er alt hvad det er'.

Spm: Når jeg beder Jesus om hjælp, er jeg mig bevidst at jeg kun beder ham fordi jeg ønsker at blive fri for mine smerter.

Sv. Hvad er der forkert ved det? Hvorfor skulle du ellers bede ham om hjælp? Du elsker ham ikke. Ingen der kommer til denne verden elsker ham. Jesus er ikke stolt. Han vil få fat i dig på en hvilken som helst måde han kan. Han ved, at den eneste måde han kan få fat i dig

på, er at hjælpe dig med at få det bedre, fordi pinen er så stor. Et sted siger han - og her lyder han som en teoretiker - at han lærer dig at associere smerte med egoet, og lykke med at opgive det:

Hvordan kan du undervise nogen i værdien af noget han med fuldt overlæg har smidt væk? Han må have smidt det væk, fordi han ikke værdsatte det. Du kan kun vise ham hvor ulykkelig han er uden det, og langsomt bringe det nærmere, så han kan lære hvorledes hans elendighed bliver mindre når han nærmer sig det. Dette lærer ham at associere sin elendighed med dets fravær, og det modsatte af elendighed med dets nærvær. Dette bliver gradvist ønskværdigt efterhånden som han ændrer tænkemåde om dets værdi. Jeg lærer dig at associere elendighed med egoet, og glæde med ånden. Du har lært dig selv det modsatte. Du har stadig din frihed til at vælge, men kan du virkelig ønske egoets belønninger ansigt til ansigt med Guds belønninger? (T-4.VI.5)

Det er sådan han skelner imellem straf og belønning. Som psykologer har bekræftet gennem årtiers forskning, lærer dyr langt hurtigere når de belønnes end når de straffes. Vi lærer gennem straf, men ikke nær så godt som gennem belønning. Således lærer Jesus os at associere straf med egoet, og belønning med ham. Den eneste grund til at vi skulle bede ham om hjælp er, at vi får det bedre når vi gør det. Vores lidelser mindskes når vi beder om hans hjælp til at se forhold på en anden måde. Bedrag ikke dig selv til at tro, at du beder Jesus om hjælp fordi du elsker ham. Hvis man virkelig elskede ham, ville man slet ikke behøve at bede ham om hjælp. At vende sig bort fra hans kærlighed er kilden til skylden, som igen er kilden til at vi er her. Man vil ikke komme til at vide hvad det virkeligt vil sige at elske ham, før egoet er væk.

En anden måde at udtrykke dette på er at sige, at man ikke kan elske nogen man opfatter som anderledes end sig selv. Ifølge kaoslovene må jeg nødvendigvis tro, at hvis nogen er anderledes end mig, er det fordi den person har noget jeg mangler, og må have fået det ved at stjæle det fra mig. I den vestlige verden er Jesus det største symbol på en der har noget vi andre ikke har. Han har Guds Kærlighed. Det har vi ikke. Paulus var meget klar i sin lære om, at vi er andenklassens borgere, de adopterede sønner af Gud (Galaterbrevet 4.5; Efeserbrevet 1.5) hvorimod Jesus er første classes, og den eneste Søn Gud elskede. (netop disse vers viser klart et af de allerstørste problemer med bibeloversættelser: Den danske bibel

oversætter det ord Kennet Wapnick refererer til som adopteret med 'barnekår', så K. W's problem her måske mere er med oversætterne end med Paulus. O.A.) Ethvert barn der ikke er førstefødt kender til dette. Ikke alene er Jesus Guds eneste elskede Søn, han er også uskyldig og fuldkommen god. Men vores egoer vil have os til at slutte, at han har stjålet denne uskyld og godhed fra os, og derfor fortjener han hvad han fik på Golgata. Det er vores sindssyge 'logik', der er grundindholdet i 'lovene' for det kaos der hersker her i verden. Jesus henviser specifikt til det sindssyge i at projicere vores tilsyneladende skyld over på ham, og derefter straffe ham for den. Derfor ønsker han, at vi skal tilgive ham, for uden det vil vi ikke være i stand til at modtage hans hjælp:

Jeg er blevet budt velkommen i nådens tilstand, hvilket betyder at du endelig har tilgivet mig. For jeg blev symbolet på din synd, og derfor var jeg nødt til at dø i stedet for dig. For egoet betyder synd død, og derfor opnås soning igennem mord. Frelse ses som en måde hvorpå Guds Søn blev dræbt i stedet for dig..... Lad mig være symbolet på skyldens ophør for dig, og se på din broder som du ville se på mig. Tilgiv mig alle de synder du tror Guds Søn har begået. Og i lyset af din tilgivelse vil han huske hvem han er, og glemme det der aldrig var. Jeg beder om din tilgivelse, for hvis du er skyldig, må også jeg være det. Men hvis jeg sejrede over skylden og overvandt verden, var du med mig. Vil du i mig se symbolet på skyld eller på ophør af skyld, og huske, at det jeg betyder for dig ser du i dig selv? (T-19.IV-A.17:1-4; IV-B.6)

Så længe man opfatter Jesus som en anden end sig selv - som forskellig fra sig selv - som vi alle klart nok gør - kan man ikke elske ham. Man kan ikke elske nogen i denne verden, som man tror er forskellig fra sig selv på en måde man har dømt - bedømt - som betydningsfuld eller vigtig (significant). Derfor vil man selvfølgelig bede Jesus om at hjælpe sig, ikke fordi man elsker ham, men fordi man *ønsker* at elske ham. Man er bevidst om at man ikke kan elske ham, og bestemt ikke kan opleve hans kærlighed så længe man er fuld af had og beklagelser. Men lidelsen ved hadet og beklagelserne, og smerten ved at være uden hans kærlighed, er det der motiverer een til at bede ham om hjælp til at se på hindringerne for kærligheden: De forskellige former for specielhed. Som vi var inde på tidligere holder vi sammen med Jesus lampen, og går fremad, for at se, ikke på Himlens nåde, men ind i det

indre af helvede, der er egotankernes svovlpøl. Kursets kongerige på jorden er den form for at se, og det er måden vi kommer tilbage til Himlens Kongerige på.

4. *Et Kursus i Miraklers Rolle*

Det er vigtigt at lægge mærke til, at egoet aldrig vil forandre sig. Det er et hundrede procent had og mord. Modsat er Helligånden et hundrede procent kærlighed. Han forandrer sig heller aldrig. Hans tanke system om tilgivelse, helbredelse, fred og kærlighed forandrer sig aldrig. De er begge fuldstændigt nærværende i alle mennesker: 100 % had og 100 % kærlighed. Det formindskes ikke. Man bliver ikke skåret i stykker af det. Det der forandres er den tid man tilbringer på den ene eller den anden side. Det er en fejltagelse at tro at man kan reducere sit had. Man vil aldrig kunne reducere det. Det er 100 % - som hård granit. Der findes intet middel der er stærkt nok til at gøre noget ved den 100 % solide granitmur af had og mord. Det man gør er, at man *vælger* at tilbringe mindre og mindre tid med at identificere sig med det, og mere og mere tid med at identificere sig med Korrektionen, med Helligånden. Det er det der menes med udvikling i Kurset. At være identificeret med Helligånden betyder at se på egoet uden at dømmе. Efter nogen tid vil man, som *Et Kursus i Mirakler* siger, erkende, at den solide mur af granit ikke er solid - den er et tyndt slør, der ingen kapacitet har til at blokere for lyset. Vores opfattelse ændres, men egoet forandres ikke. Had er had, mord er mord. Adskillelsen fra Gud er et åndeligt selvmord. Vi tror vi tilintetgjorde Gud, og at denne verden opstod af hans aske. Det er bundlinien. Det er ikke egoet der forandres, det der forandres er vores opfattelse af det. Vores opfattelse vil gradvist forandres efterhåndens om vi lærer at tage det mindre og mindre alvorligt, hvilket betyder at vi lærer at give det mindre og mindre magt over os. For det er kun sindets tro på egoet der giver det dets magt:

Vær ikke bange for egoet. Det er afhængigt af dit sind, og ligesom du lavede det ved at tro på det, kan du opløse det ved at trække din tro på det tilbage. (T-7.VIII.5:1-2)

Et Kursus i Miraklers mål er ikke at vi skal være uden et ego. *Målet er at vi ikke føler os skyldige over den beslutning vi træffer imod Helligånden og for egoet.* Der er en yderst vigtig linie i 'Håndbog for Lærere', der siger: 'Så fortvivl ikke over begrænsningerne. Det er din

funktion at undslippe dem, men ikke at være uden dem.’ (H-26.4:1-2). Jesus siger det samme i afsnittet ‘Den Lille Villighed’ i tekstbogen:

Stol ikke på dine gode hensigter. De er ikke tilstrækkelige. Men stol ubetinget på din villighed, uanset hvad der ellers måtte dukke op. Koncentrer dig kun om den, og lad dig ikke forstyrre af at den er omgivet af skygger. Det er derfor du er kommet. Hvis du kunne komme uden dem, ville du ikke have brug for det hellige øjeblik.
(T-18.IV.2:1-6)

Han siger, at din funktion ikke er at være perfekt, og ikke at være til uden skyggerne af had og skyld. Din funktion er at undslippe byrden af den skyld du har lagt på dig selv. Det er en meget vigtig skelnen. ‘Din funktion er at undslippe dem, men ikke at være uden dem’. I denne verden, i denne drøm, forventes det ikke at du kan være uden skyld, had eller morderiske impulser, men derimod at du kan undgå byrden af din egen fordømmelse af dem. Vi bliver alle oprørt af den oprindelige skygge, som er, at vi berøvede os selv Guds Lys. Det er det en skygge er: Fravær af lys. Det følte vi os overvældet af skyld over, og løb derfor bort og skjulte os i verden, og tog skylden med os uden at vide det. Det er derfor vi kom. På grund af skyggerne. Men vi kan lære - og det er det *Et Kursus i Mirakler* hjælper os med - ikke at blive oprørt over skyggerne. Vi kan lære ikke at blive oprørt over vores had, specielhed og domme. Det er det der begynder at ændre på balancen, så vi kan tilbringe mere tid sammen med Jesus og mindre tid sammen med egoet.

Spm: Jeg føler at jeg ønsker kærligheden rigtig meget. Men jeg er så bange for at acceptere den og min sande Identitet, at jeg bare springer tilbage til egoet fremfor at trænge igennem til kærligheden. Jeg går frem og tilbage. Kan du sige noget om hvordan jeg accepterer Jesu hjælp? Det ser ud som om jeg ikke når frem til hans vej.

Sv: At være bevidst om dette er halvdelen af slaget. Den anden halvdel er, at lære at se på det i dig selv uden at føle dig skyldig, uden at prøve at ‘fixe’ det, eller at prøve at gøre noget ved det. Jesus gør det ikke for dig, men han hjælper *dig* med intet at gøre ved det. Det er til meget stor hjælp at vide, at uanset hvilke problemer man synes man har, er det man i virkeligheden ubevidst er ekstremt bange for, at føle kærlighedens nærvær. Hvis mennesker

rent faktisk ønskede at være i kærligheden, ville der slet ikke være nogen verden. Der ville ikke være brug for *Et Kursus i Mirakler*. Det der får os i vanskeligheder er, at man anklager sig selv for at forråde Jesus eller kærligheden, og så føler sig skyldig over det, i stedet for blot at tænke: 'Ja, selvfølgelig er jeg bange for kærligheden. Jeg kan lide at være mig'. Alt hvad man nogensinde behøver at kunne er, at være i stand til at se på sin beslutning om at skubbe kærligheden væk fordi man er bange for den, *uden at dømme sig selv for det*. Vær tålmodig, mild og venlig overfor dig selv. Det er det vi får at vide i afsnittet 'Frygten for Forløsningen': 'Du er ikke virkeligt bange for korsfæstelse. Det du frygter allermost, er forløsning.' (T-13.III.1:10-11). Det er et vidunderligt afsnit fordi det så godt beskriver frygten for Guds Kærlighed. I Guds Kærlighed eksisterer ikke een individuel personlighed. Der *er* ingen. Det er derfor vi er bange for den.

Man behøver dog ikke at konfrontere denne frygt. Alt hvad man behøver at gøre er, gradvist at tillade flere og flere mennesker at komme ind i sit liv uden at dømme dem - ikke på det fysiske plan eller i det ydre - men i sit *sind*. Og det omfatter een selv. Vær opmærksom på, hvordan I ønsker at udelukke visse mennesker. Det kan godt være man ikke har opdaget det, men så prøv at se en film, eller se de sidste nyheder. Alle har en mening om Irak, Israel og Palæstina, Indien, Pakistan og Kashmir, Latinamerika eller Afrika. Alle har en mening om et eller andet i verden eller om amerikansk politik. Se nyhederne og læg mærke til hvordan der bliver trykket på dine knapper. Man vil hade og dømme nogle mennesker, og opfatte andre som 'de gode'. Det er tilstrækkeligt. Lad være med at dømme jer selv for at gøre det, men vær bevidst om at der er visse medlemmer af Sønforholdet (i.e. hele menneskeheden) I bare ville ønske ikke var der. Det betyder ikke, at man skal være enige med alle, eller at man ikke kan have en politisk, social eller økonomisk indstilling. Men når denne indstilling begynder at udelukke andre, og man føler en personlig antipati for visse mennesker eller grupper, indikerer det, at man stadig er bange for Guds Kærlighed.

I Guds Kærlighed er der ingen forskelle. Man behøver ikke at vide hvad Himlens eenhed er, og hvordan den opleves. Faktisk siger Jesus i kapitel 25 i tekstbogen: 'for så længe du tror at en del af dig er adskilt, er begrebet eenhed forenet som eet, meningsløst.' (T-25.I.7:1). Ingen har blot den ringeste anelse om hvordan 'eenhed forenet som eet' opleves. Det lyder dejligt, men det giver ingen som helst mening for os. Derfor behøver vi ikke kende betydningen af det, men vi kan lære at opfattelser af forskelle aldrig er berettigede. På overladen er vi alle forskellige - race, religion, nationalitet, køn, alder, størrelse etc. etc. - men

disse forskelle gør ingen forskel. Vi er alle født af det samme sindssyge ego, som er et forsvar imod at vide, at vi er del af den samme Gud. Det er et af de centrale temaer i *Et Kursus i Mirakler*, at vi alle er den samme derved, at vi har et u-rett sind og et rett sind. Alles u-rette sind er det samme. Alles rette sind er det samme. Og alle har den samme evne til at vælge imellem dem. Alt andet er illusion. I sidste instans er det splittede sind også en illusion. Fordi alt i denne verden er opfattelser, er det grundløst og uberettiget. Men som sagt vær bevidst om hvordan I ønsker at udelukke visse mennesker, og se så på det uden at dømme det. Men modstanden imod at gøre dette vil være enorm. Så længe man oplever sig selv som om man er her, og er sikker på, at det billede man ser i spejlet i badeværelset hver morgen er en selv - selvom man muligvis ikke kan lide det man ser - er det sindssygt at tro, at man vil tro på at alle er den samme. Så længe man identificerer sig med sin krop, må man nødvendigvis også identificere sig med det tanke-system der lavede den, som er et tanke-system om at dømme, om specielhed, om had og frem for alt om adskillelse. Så hvis man ser en nyhedsudsendelse og har fuldstændigt fred med det, og føler at man elsker alle, skulle man sige helt venligt til sig selv: 'Jeg er en løgner'.

Tillad dig selv at dømme. Tillad dig selv at se de sidste nyheder fra Washington, og så have en meget bestemt mening om det du ser. Tillad dig selv at være fuldstændigt investeret i dine synspunkter, at kun de er rigtige, og at alle der ikke er enige med dig tager totalt fejl. Se så på den dom - og det er her Jesus kommer ind - uden at dømme den eller dig. Det er langt bedre for dig at begynde med den antagelse, at du er et hjerteløst, grusomt, sadistisk bæst, end at du er en hellig søn af gud, der elsker alle. Det er langt, langt bedre at begynde med den ide, at hvis du er i denne her krop, er du en morder. Ikke alene er du en morder, men du vil altid være en morder, fordi du kan lide at have ret. Du kan lide at eksistere. Du kan lide at være en krop.

I begyndelsen af *Et Kursus i Mirakler* siger Jesus, at dette kursus ikke vil lære dig om kærlighed, fordi der ikke kan undervises i kærlighed. Dette er et kursus i at hjælpe os til at fjerne blokeringerne for oplevelsen af kærlighedens tilstedeværelse (T-in.1:6-7). Igen og igen siger han det er et kursus i *ophævelse*. Soning, korrektion, frelse, miraklet, tilgivelse - allesammen ophæver de. Egoet taler først, og tager altid fejl. Helligånden er Løsningen. Der kan ikke være en løsning medmindre der først er erkendt et problem. Løsninger løser problemer. Men hvad godt er der ved løsninger hvis problemet er ukendt? De første lektioner i arbejdsbogen er helt utvetydige desangående. *Et Kursus i Mirakler* hjælper os til at

identificere problemet, som vi derefter bringer til løsningen; vi bringer illusionen til sandheden, mørket til lyset. Hvordan kan vi bringe mørket, illusionen og problemet til lyset, sandheden og løsningen hvis vi ikke ved vi har et problem, eller overhovedet ved hvor det er? Før vi kan opleve løsningens kærlighed og fred, er vi først nødt til at forstå og opleve problemets smerter og grimhed, som er had. Derfor er vi nødt til at give os selv lov til at hade, dømme, finde fejl og kritisere, til at have et specielt liv fyldt med specielle kærligheds- og hadpartnere. Gør ikke mere. Bare se på problemet. Det er det Jesus fortæller os, at vi: ‘*sammen* har den lampe der vil fordrive det, (mørket) (T-11.V.1:3) *Sammen*. Han kan ikke gøre det, og jeg kan ikke gøre det. Men det at jeg beder ham om at hjælpe mig, er den lampe der ser på egoets mørke. Som før sagt er *det den proces det er at se på egoets mørke*, der opløser det. Det er budskab og praksis i *Et Kursus i Mirakler*, og det er Jesu svar på vores råb om kærlighed, et svar der blidt ophæver vores modstand imod det.

5. Konklusion

Til slut vil jeg læse digtet ‘Bright Stranger’ fra ‘The gifts of God’. Det er et af de digte der viser Helens had-kærlighedsforhold til Jesus, og her mere kærlighed-frygt. Hun beskriver hvordan hun prøver på at lukke ham ude, fordi hun er bange for hans kærlighed. Det er derfor jeg omtaler digtet i kapitlet ‘Frygten for Forløsningen’ i bogen ‘Rejsen Hjem’. Helens ambivalens overfor Jesus afspejler faktisk alle vi andres forhold til hinanden, og specielt vores forhold til ham. Kærligheden, hadet og frygten for, at hvis vi lytter til hans stemme og tager hans hånd og lukker hans kærlighed ind i vore hjerter, vil alting forandres. Den eneste måde at beskytte dette selv imod enhver meningsfuld forandring på, er at beskytte os selv imod ham. Derfor afspejles vores modstand imod at tilgive i vores modstand imod *Et Kursus i Mirakler* og Jesus selv. Men den gode nyhed, der også afspejler den oprindeligt gode nyhed om Soningen, er, at vores forsøg på at holde hans kærlighed væk løber ud i sandet. I sidste instans viser det sig at ‘kærlighedens tiltrækning for kærlighed’ (T-12.VIII) er stærkere end tiltrækningen til skyld og frygt. Derfor taler ‘Bright Stranger’ til og for os alle, når det minder os om, at vores modstand mod Jesu kærlighed vil falde for ‘Hans venlige kalden’, og vi vil huske hans kærlighed og finde vores Selv:

Bright Stranger

Strange was my Love to me. For when he came
 I did not know him. And He seemed to me
 To be but an intruder on my peace.
 I did not see the gifts he brought, nor hear
 His soft appeal. I tried to shut Him out
 With locks and keys that merely fell away
 Before His coming. I could not escape
 The gentleness with which He looked at me. I asked Him unwillingly, and turned
 Away from Him. But He held out His hand
 And asked me to remember Him. In me
 An ancient Name began to stir and break
 Across my mind in gold. The light embraced
 Me deep in silence till He spoke the Word, And then at last I recognized my Lord.

(en oversættelse)

Den Lyse Fremmede

Mærkelig var min kærlighed for mig. For da Han kom
 Kendte jeg Ham ikke. Og han forekom mig kun
 Som en forstyrret af min fred.
 Jeg så ikke de gaver Han tilbød mig, eller hørte
 Hans venlige kalden. Jeg forsøgte at lukke Ham ude
 Med låse og nøgler, der blot faldt bort
 da Han kom. Jeg kunne ikke undgå
 Hans blide måde at se mig på.
 Jeg bad Ham uvilligt, og vendte mig fra Ham,
 Men Han holdt sin hånd frem,
 Og bad mig om at huske Ham. I mig
 Begyndte at ældgammelt Navn at dukke op,

Mit sind blev lyst som Guld. Lyset omfattede
Mig med sin dybe stilhed, indtil Han sagde Ordet,
Og endelig genkendte jeg min Herre.

(The Gifts of God, p. 43)

APPENDIX

Artikel fra Lighthouse

MODSTAND

Hvordan man studerer *Et Kursus i Mirakler* uden at lære det

Gloria og Kenneth Wapnick

Selvom ordet 'modstand' forekommer meget sjældent i *Et Kursus i Mirakler*, er det ikke desto mindre et nøglebegreb i tilegnelsen af arbejdsbogens tanketrænings-lektioner i tilgivelse, der er Kursets centrale lære. Det er i virkeligheden det eneste begreb der på tilfredsstillende måde kan forklare et fænomen, der opleves af de fleste (om ikke af alle) studerende af Kurset, på et eller andet tidspunkt i deres arbejde med det. Det er oplevelsen af det tilsyneladende paradoks, at man på den ene side bevidst, og meget seriøst prøver på at lære at tilgive, og at

leve og praktisere Kursets principper under Jesu eller Helligåndens vejledning, samtidigt med, at man på den anden oplever den stadige frustration over netop *ikke* at gøre det. De fleste åndeligt søgende er bekendt med Paulus berømte ord i romerbrevet, der giver udtryk for netop den samme fornemmelse af frustration: 'Det gode som jeg vil, det gør jeg ikke, og det onde som jeg ikke vil, det gør jeg' (rom. 7.19). Nærværende artikel handler om denne modstand, som kursusstuderende oplever imod at praktisere kursets principper om tilgivelse, sådan som den Indre Lærer, eller Helligånden, underviser i dem.

Når det gælder helbredelsesprocessen, som den behandles mange steder i *Et Kursus i Mirakler*, kan Sigmund Freuds arbejder bidrage med mange paralleller, der understreger vigtigheden af at forstå modstandens dynamik, så det bliver lettere at finde en løsning på problemet.

På et meget tidligt stadium i sin psykoanalytiske forskning observerede Freud, at hans patienter ikke fik det bedre, på trods af de indsigter han tilbød dem som forklaring på deres neuroser. Det gik efterhånden op for ham at problemet lå i at patienterne *ikke ønskede* at få det bedre, og den dynamik betegnede han *modstand*:

..... den terapeutiske situation ledte mig straks til den teori, at *jeg ved hjælp af mit psykiske (i.e. psykologiske) arbejde var nødt til at overvinde en psykisk kraft i patienterne, der modsatte sig de patogentiske ideer de blev sig bevidst.....* Dette arbejde med at overvinde modstand er den analytiske behandlings afgørende funktion..... (*Studier over Hysteria* (med Breuer) 1893. vol. II p. 268, i *Introduktion til Psykoanalyse*, 1917 Vol. XVI, p. 451)

Mange steder i *Et Kursus i Mirakler* lader Jesus os vide, at *han* ved, at vi vil opleve modstand mod hans undervisning. Vi præsenterer nogle få eksempler, og begynder med et par linier fra 'Regler for beslutninger' fra tekstbogens kapitel 30:

Og hvis du synes modstanden er stærk og engagementet svagt, er du ikke rede. *Kæmp ikke imod dig selv.* (T-30.I.1:6-7)

Gentagne gange i arbejdsbogen gør Jesus os opmærksomme på vores potentielle modstand imod de radikale ideer han giver os. I introduktionen siger han:

Nogle af de ideer arbejdsbogen præsenterer, vil du finde det vanskeligt at tro på, og andre vil muligvis synes ret foruroligende. Dette gør ikke noget. Du bliver kun bedt om at anvende ideerne som det anvises dig at gøre det. Du bliver ikke bedt om at dømme dem overhovedet. Du bliver kun bedt om at anvende dem. Det er anvendelsen af dem der vil give dem mening for dig, og som vil vise dig at de er sande.

Husk kun dette: Du behøver ikke at tro på ideerne, du behøver ikke at acceptere dem, og du behøver end ikke modtage dem velvilligt. Nogle af dem vil du muligvis aktivt modsætte dig. (A-dI.in.8:1-9:2)

Et andet eksempel fra arbejdsbogen er:

Dit sind er ikke længere helt uøvet. Du er helt parat til at lære den form for øvelse vi vil anvende i dag, men du vil muligvis opdage, at du vil møde stærk modstand. Grunden er meget enkel. Når du træner på denne måde, lægger du alt det du nu tror på, og alle de tanker du har opfundet, bag dig. Egentlig er dette forløsningen fra helvede. Men opfattet igennem egoets øjne er det tab af identitet og nedstigning til helvede. (A-dI.44.5)

I Håndbog for Lærere finder vi en lignende udtalelse, hvor Jesus gør sine studerende opmærksomme på den frygt der vækkes når de begynder at acceptere hans lære. I dette tilfælde er det princippet om, at årsagen til sygdom findes i sindet og ikke i kroppen:

Man behøver blot at sige: "Der er overhovedet ingen gevinst for mig i dette", og man er helbredt. Men der er visse kendsgerninger man må erkende, før man kan sige det. For det første er det indlysende, at beslutninger er af sindet, ikke af kroppen. Hvis sygdom kun er en fejltagtig metode til problemløsning, er den en beslutning. Og hvis den er en beslutning, er det sindet og ikke kroppen der tager den. Modstanden imod at erkende dette er enorm, fordi eksistensen af verden som du opfatter den, er afhængig af at kroppen er beslutningstageren. (H-5.II.1:2-7)

Den modstand der omtales i de her citerede passager er direkte relateret til frygten for at miste vores personlige specielhed og enestående individualitet, og opgivelsen af denne ide er det sidste skridt før man kan vågne op af drømmen om adskillelsen.

Modstanden - det ubevidste forsøg på at sabotere det eneste der vil hjælpe - er så overraskende, at det næsten er umuligt at tro på den, som Freud selv bemærkede i denne kloge, platonagtige dialog han har med sig selv, der findes i '*Spørgsmålet om læg analyse*', der er skrevet i 1926:

Det vil således være din skæbne at gøre en opdagelse du ikke var forberedt på.

'Og hvad kan det være?'

At du er blevet vildledt af din patient. At du overhovedet ikke kan regne med hans samarbejde og indvilligelse. At han er parat til at benytte sig af enhver tænkelig anstrengelse imod dit arbejde til jeres fælles bedste - at han med eet ord slet intet ønske har om at blive kureret.

'Ja det er dog det mest sindssyge du endnu har fortalt mig. Og jeg tror heller ikke på det. Den patient der lider så meget, der beklager sig så bevægende over sine vanskeligheder, der ofrer så meget for behandlingen - du siger han intet ønske har om at blive kureret! Men du mener naturligvis ikke hvad du siger.'

Hids dig ned! Jeg mener det virkelig! Det jeg sagde var sandheden - ikke hele sandheden, utvivlsomt, men en meget væsentlig del af den. Patienten ønsker at blive kureret - men han ønsker også ikke at blive det - Patienterne beklager sig over deres sygdomme, men udnytter den af al magt, og hvis nogen prøver på at tage den fra dem, forsvarer de den som løvinden forsvarer sine unger. ('*Spørgsmålet om læg analyse*', 1926 vol.XX,pp. 221-22)

Fænomenet, der er så klart for psykoanalytikeren eller psykoterapeuten, erkendes ikke altid i forbindelse med åndelig udvikling. Men hvordan kan det *ikke* være lige så stærkt til stede i åndeligt søgende mennesker som i psykoterapeutiske patienter, når ophævelsen af tankesystemet om skyld, frygt og skam er fælles for begge discipliner? Og hvordan kan ophævelsen af denne modstand ikke være blandt de mest betydningsfulde aspekter ved alles åndelige udvikling, når egoet, som vi alle har identificeret os med, *er* forhindringen for fremskridt? I den lille bog '*Psykoterapi*' har Jesus nogle kommentarer om de fælles mål for religion og psykoterapi:

Religion er oplevelse; psykoterapi er oplevelse. På de højeste niveauer bliver de eet. Ingen af dem er selve sandheden, men de kan begge føre til sandheden. Hvad kan være

nødvendigt for at finde sandheden, som er og bliver fuldstændigt indlysende, andet end at fjerne de hindringer der synes at være for sand bevidsthed? (P-2.II.2:4-7)

Disse 'hindringer' er vores modstand, der i den lille bog beskrives i forbindelse med at beholde sin opfattelse af sig selv, når man stilles overfor truslen om virkelig terapeutisk forandring (P-in.3:3; P-2.I.2:4-9).

Vi ser således, at en vigtig ingrediens i modstanden imod at lære Kursets ideer, er vores behov for at lide og føle os skyldige, som er det Jesus i '*Psykoterapi*' omtaler som: 'At holde fast ved skyld, dens tætte omfavelse og skjold, dens kærlige beskyttelse og dens årvågne forsvar - alt dette er kun ubarmhjertigt at nægte at tilgive. "Gud må ikke komme ind her" gentager de syge, igen og igen, imens de sørger over deres tab, og alligevel glæder sig over det.' (P-2-VI.1:3-4), og med Freuds ord i det følgende om 'det stærke behov for straf':

Det indtryk man får fra det psykoanalytiske arbejde er, at den patient der opstiller modstand, meget ofte er helt ubevidst om det. Men ikke alene er den kendsgerning at han gør modstand ubevidst for ham, det er hans motiver også. Vi var nødt til at opsøge disse motiver, og til vores overraskelse fandt vi et stærkt behov for straf.... Denne opdagelses praktiske betydning er ikke mindre end den teoretiske, for behovet for straf er vore terapeutiske anstrengelsers største fjende. Det opfyldes igennem lidelserne der er knyttet til neurosen, og af den grund holdes der fast ved sygdommen. (Det er) 'behovet for at være syg eller for at lide'..... patienten må ikke blive rask, men må forblive syg. (*New introductory Lectures on Psychoanalysis*, 1933. Vol XXII, p. 108; *An outline of Psychoanalysis*, 1940. Vol. XXIII, pp. 178-80).

Denne tiltrækning til skyld i os selv er helt central i *Et Kursus i Miraklers* lære om egotankesystemet, fordi skyld bekræfter adskillelsens tilsyneladende virkelighed. Oplevelsen af straffen - virkelig eller forestillet - berettiger troen på skylden, og forstærker derfor den grundlæggende præmis i egoets eksistens. At opgive det ville være ensbetydende med i sidste instans at opgive troen på, at det personlige selv er virkeligt, og derfor gør vi modstand imod at opgive det, for slet ikke at tale om at vi gør modstand imod den Eneste der hjælper os med at opgive det. Jesus kommenterer dette fænomen i kapitel 6, der hvor han henviser til sit eget liv:

Mange troede jeg angreb dem, selvom det var åbenlyst at jeg ikke gjorde det. En sindssyg elev lærer mærkelige lektioner. Det du må erkende er, at når du ikke deler et tankesystem med andre, svækker du det. De der tror på det, opfatter derfor dette som et angreb på sig selv. Det er fordi alle identificerer sig med sit tankesystem, og ethvert tankesystem centrerer sig om det man tror man er. (T-6.V-B.1:5-9)

Det skulle måske være unødvendigt at sige, at når vi tror vi bliver angrebet føler vi os retfærdiggjort i at gå til modangreb, hvad vi næsten altid *gør* bogstaveligt talt i *selv*-forsvar. Herigennem føres vi til en anden vigtig virkning af den studerendes modstand imod *Et Kursus i Mirakler*: behovet for at bevise, at Kurset har uret. Under dette behov ligger håbet om, at hvis Kurset ikke har ret, behøver vi ikke at gøre hvad det siger, og holde op med at tænke med vores ego. Også det observerede Freud, og bemærkede om dette interessante fænomen i sin monumentale '*Drømmetydning*' om behovet for at bevise, at analytikeren tager fejl:

Den ene af to motiverende faktorer der fører til sådanne drømme er ønsket om at jeg tager fejl. Sådanne drømme viser sig regelmæssigt i løbet af en behandling, når en patient er i en tilstand af modstand imod mig. Og jeg kan næsten med sikkerhed regne med at provokere en sådan drøm, efter at jeg første gang har fortalt patienten om min teori om, at drømme er opfyldelse af ønsker. Det er faktisk forventeligt at det samme vil ske for nogle af læserne af nærværende bog: De vil være helt parate til at få et af deres ønsker frustreret i en drøm, hvis blot deres ønske om at jeg tager fejl kan blive opfyldt. (*The Interpretation of Dreams*, 1900. vol IV. pp 157 58)

Denne modstand finder også udtryk hos studerende af *Et Kursus i Mirakler*, hvor den kan antage form af at diskutere med Kurset, og f.eks. især fokusere på *formen*, som et middel til at ignorere *indholdet*. De der har læst '*Historien bag Et Kursus i Mirakler*' vil måske kunne huske den historie Kenneth fortæller her, om Helens forsøg på netop at gøre dette i dikteringens første uger. Hele historien er for lang til at blive genfortalt her, men vi kan sige, at Helen udnyttede en grammatikalsk fejl hun påstod Jesus havde begået, som retfærdiggørelse for at forkaste det han sagde. Hun skrev:

Denne virkelige, grammatikalske fejl gør mig mistroisk overfor ægtheden af disse noter.

Jesus svar, der her er væsentligt forkortet, var:

Grunden til at det kom ud på den måde er, at du projicerer.... din egen vrede, der intet har at gøre med disse noter. Det var *dig* der lavede fejlen, fordi du ikke føler kærlighed, og derfor ønsker du at jeg skal lyde dum, så du ikke behøver at være opmærksom på det jeg siger.

Så når studerende af *Et Kursus i Mirakler* ikke oplever de positive virkninger Jesus har 'lovet' i sit kursus, er det ikke fordi *Et Kursus i Mirakler* svigter dem, men snarere på grund af deres egen ubevidste modstand imod hvad det rent faktisk siger. Da Helen beklagede sig til Jesus over, at hun ikke blev hjulpet af hans lære, svarede han med følgende ord, der her præsenteres i den redigerede form det fik i det publicerede Kursus:

Du vil muligvis beklage dig over, at dette kursus ikke er tilstrækkeligt konkret til at du kan forstå det, og anvende det. Men måske har du ikke gjort det, det udtrykkeligt siger. Dette er ikke et kursus i at lege med ideer, men i deres praktiske anvendelse.
(T-11.VIII.5:1-3)

Eller som Cassius sagde til sin medsammensvorne:

Fejlen kære Brutus, ligger ikke i vore stjerner, men i os selv..... (Shakespeare, Julius Cæsar, I,ii)

Eller som Jesus så eftertrykkeligt bemærker i slutningen af kapitel 27 i tekstbogen.

Frelsens hemmelighed er kun denne: At du gør dette imod dig selv. (T-27.VIII.10:1)

Det stod Freud klart, at en blot og bar intellektuel forståelse af menneskers problemer ikke var tilstrækkelig til at helbrede dem, hvad Jesus også gør klart i *Et Kursus i Mirakler*. Derimod er det afgørende at modstanden imod at opgive problemerne bliver afdækket og set på:

Det er sandt, at i psykoanalysens tidligste dage havde vi et intellektuelt syn på situationen.... det var en alvorlig skuffelse da den forventede succes ikke indtraf.... at fortælle og beskrive patientens fortrængte traumer for ham resulterede end ikke i at han huskede dem.... efter dette var der ikke andet valg, end at ophøre med at give selve kendskabet til traumerne i sig selv, den betydning der tidligere var tillagt det, men i stedet lægge vægten på den modstand, der i fortiden havde fremkaldt tilstanden af ukendskabet dertil, som stadig var parat til at forsvare tilstanden. Bevidst viden..... var magtesløs overfor disse modstande..... (Freud, *On beginning the treatment*, 1913, vol XII, pp. 141-42)

Hvordan fjerner vi modstanden?..... ved at opdage den, og vise patienten den. Hvis jeg siger til dig: 'Se op på himlen, der er en ballon lige der!' vil du opdage den meget lettere end hvis jeg bare siger se op, og fortæl mig om du kan se noget. På samme måde bliver en studerende, der for første gang ser igennem et mikroskop, instrueret af sin lærer om, hvad han skal se efter. Ellers ser han det slet ikke, selvom det er der, og er synligt. (Freud. *Introductory lectures on psychoanalysis*, 1917. XVI, p 437; min kursivering)

Og det er kernen i Jesu undervisning i *Et Kursus i Mirakler*: At afdække egoet, så vi kan se hvordan og hvor meget vi identificerer os med det. Faktisk *er* det at se på egoet essensen i tilgivelse:

Tilgivelse ..... er stille, og gør roligt intet..... Den ser blot, og venter, og dømmer ikke. (AdII.1.4:1,3)

I den følgende altafgørende passage fra tekstbogen illustrerer Jesus betydningen af at 'opdage og vise' egoet for sine studerende, som forudsætningen for helbredelsen:

Ingen kan undslippe illusioner medmindre han ser på dem, for ikke at se på dem, er den måde de beskyttes på. Det er ikke nødvendigt at undgå illusioner, for de kan ikke være farlige. Vi er rede til at se nærmere på egoets tankesystem, fordi vi sammen har den lampe der vil fordrive det, og siden du erkender at du ikke ønsker det, må du være rede. Lad os være meget rolige imens vi gør dette, for vi søger blot ærligt efter sandheden. Egoets »dynamik« vil være vores lektion i nogen tid, for vi må først se på det for at vi

kan se hinsides det, fordi du har gjort det virkeligt. Vi vil roligt ophæve denne fejltagelse sammen, og så se hinsides den til sandheden.

Hvad er helbredelse, andet end fjernelsen af alt hvad der står i vejen for viden? Og hvordan kan man fordrive illusioner på anden måde, end ved at se direkte på dem uden at beskytte dem? (T-11.V.1:1-2:2)

Som sagt er det at se på egoet at se på modstanden, og erkende hvor meget vi har *ønsket* vores ego og ikke Gud, og hvad dette ønske om specielhed har kostet os. Først da vil vi være i stand til virkeligt at gå hinsides modstanden, og finde Guds fred.

Endelig skulle det nu være klart, at ophævelsen af denne modstand er en proces der foregår over tid, og nødvendiggør den venlige tålmodighed, der er et af de vigtigste karakteristika ikke kun ved Jesus og Helligånden, men også ved den udviklede Guds lærer (H-4.I-A, IV, VIII). Freud anerkendte helt klart dette i sit analytiske arbejde:

For det første må vi afspejle, at en psykisk (i.e. psykologisk) modstand, især når den har fungeret længe, kun kan ophæves langsomt og gradvist, og vi er nødt til at vente tålmodigt - man må lade patienten få tid til at blive mere fortrolig med den, efter at han nu er blevet bekendt med den, så han kan gennemarbejde den..... (*Studies on Hysteria* (with Breuer) 1893, vol II. p 282; *Remembering, Repeating and Working Through*, 1914, vol XII. p 155)

Og adskillige steder i Kurset lader Jesus den studerende vide, at i tidens verden *må* processen med at acceptere Soningen igennem tilgivelse *nødvendigvis* foregå over tid, på grund af den frygt man forbinder med det at leve uden egoet. De sidste afsnit i kapitel 1 i tekstbogen, der oprindeligt var tænkt som Helens og Bills *studiemateriale*, gør det helt klart hvordan Jesus ser på selve studiet og praktiseringen af Kurset, i lyset den frygt vi føler for det han faktisk lærer os om, at lægge vores ego væk (*midlet*) og vende hjem til Gud (*målet*).

Dette er et kursus i træning af sindet. Al indlæring indebærer opmærksomhed og studier på et eller andet plan. Nogle af de senere dele af kurset hviler for tungt på disse tidlige afsnit, til at du kan undlade at studere disse omhyggeligt. Du har også brug for dem som forberedelse. Uden den kan du blive alt for bange for det der vil komme, til at du kan gøre konstruktivt brug af det. ....

Et solidt fundament er nødvendigt på grund af forvekslingen af frygt og ærbødighed, som jeg har omtalt tidligere, og som ofte opstår..... Men nogle af de senere trin i dette kursus indebærer en mere direkte tilnærmelse til Gud Selv. Det ville være uklogt at starte på disse trin uden omhyggelig forberedelse, da ærbødigheden ellers vil blive forvekslet med frygt, og oplevelsen vil være mere traumatisk end velsignende. I sidste instans er helbredelse af Gud. Midlerne vil blive omhyggeligt forklaret for dig. Måske vil åbenbaring lejlighedsvis afsløre afslutningen for dig, men for at nå den er midlerne nødvendige. (T-1.VII.4:1-5; 5:1,7-11)

I sin gennemgang af de seks stadier i udviklingen af tillid - en slags oversigt over hele Soningsprocessen - understreger Jesus de store vanskeligheder ved at nå det sidste trin (opnåelsen af den virkelige verden):

Han troede han lærte at være villig, men nu indser han, at han ikke ved hvad formålet med villigheden er. Og nu må han nå en tilstand, *der kan være umulig at nå i lang, lang tid*. Han må lære helt at lade være med at dømme, og kun at bede om det han virkelig ønsker i hvert enkelt tilfælde. (H-4.I-A.7:6-8; min kursivering)

Konklusionen er således, at ligesom det blev klart for Freud, og som det har været klart for analytikere og terapeuter lige siden, skulle det nu være klart for alle åndeligt søgende, at selv de bedste intentioner i verden ikke er tilstrækkelige til at nå det åndelige mål at vågne op fra mørket (T-18.IV.2:1-2). Det der er nødvendigt er villighed til - *venligt og tålmodigt* - at undersøge hvert eneste aspekt af egotankesystemet, der forsøger at skjule lyset (T-24.in.2:1-2) og især *modstanden* mod selve dette lys. I introduktionen til lektion 185 i arbejdsbogen - 'Jeg ønsker Guds fred' - siger Jesus:

At sige disse ord er intet. Men at mene disse ord er alt. (A-dI.185.1:1-2)

Heldigvis for os hjælper *Et Kursus i Mirakler* os med at opdage og forstærke den del af vores sind (det rette sind), der virkelig mener disse ord, samtidigt med at vi bliver undervist i, at den anden del af sindet (den u-rette del) aldrig vil gøre os lykkelige eller give os den fred vi i virkeligheden ønsker. Igennem at huske Jesu appel om at vælge det rette sind fremfor det u-

rette, Helligånden fremfor egoet, vil modstanden imod at opgive det illusoriske selv til sidst blive ophævet. Og vi er fri. Og vi er fri til sidst!

DYKKEREN

Gloria og Kenneth Wapnick

I artiklen i juninummeret af 'Lighthouse' diskuterede vi den modstand studerende af *Et Kursus i Mirakler* uvægerligt møder i sig selv imod, ikke blot at forstå det Jesus vil lære os, men også imod at anvende principperne om tilgivelse i deres hverdag. Her vil vi gå mere i dybden med et af aspekterne i denne modstand: Frygten for at se på egoets tankesystem om skyld og had, en frygt der i det mindste i een forstand er berettiget.

Friedrich Schiller, den store tyske digter, dramatiker og lærde, skrev en ballade i 1797, som han kaldte 'Der Taucher' - 'Dykkeren' - der udenfor Tyskland nok er mere kendt i Schuberts musikalske udgave. Det er et tragisk eventyr om en ung væbner, der tager imod en kongelig udfordring, og med held dykker ned til bunden af et oprørt hav, og finder et guldbæger kongen har kastet i havet. Han udfordrer skæbnen endnu en gang, da kongen siger han kan få hans smukke datters hånd, hvis han blot gentager succesen. Desværre kommer den unge mand ikke op fra dybet denne gang. Men umiddelbart før han springer i havet fra klipperne, udtaler han profetisk til kongen nogle ord, der synes at referere til den rivende strøm han nylig er undsluppet:

Men dernede er der frygteligt, og mennesket skulle ikke friste guderne, og aldrig, aldrig begære at skue det som de nådigt dækker med nat og gru.

Schillers arbejde var en stadig kilde til inspiration for tyske intellektuelle, selvom han i dag mest er husket i den ikke tysktalende del af verden for sit digt 'Ode til Glæden', der blev udødeliggjort af Beethoven i hans niende symfoni. Men blandt dem der lod sig inspirere af

Schiller var både Freud og C.G. Jung, og sidstnævnte beskæftigede sig især med de just citerede linier om dykkeren, fordi disse symboliserer 'den virkelige mening med et glimt ned i den menneskelige naturs afgrund'. (C.G.Jung, *Psychologische Typen*, vol VI p.96) Det er let at læse en dybere mening ind i Schillers vers, og se afbildet de forfærdelige dybder i den menneskelige psyke - 'der er frygteligt' - og så de næsten lige så forfærdelige forsvar - 'nat og gru' - der sætter een i stand til at overleve i verden, selvom det kun er lige med nød og næppe.

Selvom Freud var den første der offentligt beskrev det ubevidste egosinds fulde rædsler, var han bestemt ikke den første der havde observeret dem. Blandt mange, mange andre kan vi citere den tyske, romantiske digter fra det attende århundrede Novalis, der sagde: '*Man bliver absolut forfærdet når man kaster et blik ned i sindets dybder*' (Fra L.L. Whyte: '*The Unconscious Before Freud*' New York 1960. p 121). Faktisk blev Freud selv forfærdet både over det han opdagede under sin selvanalyse, og under analysen af sine patienter, og han beskrev det ubevidste med adjektiver som *frygteligt, perverst, primitivt, voldsomt, ondsindet, ækelt, monstrøst, farligt og rædselsvækkende*, og med vendinger som *en kedel fuld af sydende sindsbevægelser, fyldt med kaos, halvtæmmede dæmoner, mærkelige og uhyggelige ting, og onde ånder*.

I *Et Kursus i Mirakler* viser Jesus os også tit glimt af arten af den afgrund, som det rædselsfulde egosinds tanke-system er. Det er ikke noget smukt billede. Skyld er grim, og endnu grimmere i de monstrøse og frygtelige handlinger den påstår den virkeligt giver udtryk, som er intet mindre end mordet på Gud og korsfæstelsen af Hans Søn. Her er to eksempler der beskriver rædslen over egoets ondsindede og morderiske verden af skyld. Lad læseren vogte sig! Det er stærke sager:

Frygtens budbringere trænes igennem rædsel, og de skælver når deres herre kalder på dem for at tjene ham. For frygt er nådesløs selv overfor sine venner. Dens budbringere stjæler skyldbetyngt løs i sulten søgen efter skyld, for de holdes kolde og udhungrede og gøres meget ondsindede af deres herre, som kun tillader dem at leve af det de vender tilbage med til ham. Selv den mindste rest af skyld undgår ikke deres sultne øjne. Og i deres vilde søgen efter synd, kaster de sig over hver eneste levende ting de ser, og bærer den skrigende til deres herre for at blive fortæret..... Send ikke disse vilde budbringere ud i verden, så de kan æde af den og snylte på virkeligheden. For de vil

bringe dig bud om knogler og skind og kød. De er blevet oplært til at søge efter det fordærvelige, og vende tilbage med deres bug fyldt med opløste og forrådnede ting. For dem er sådanne ting smukke, fordi de synes at lindre deres vilde hungersmerter. For de er ude af sig selv af frygt og smerte, og vil afværge straf fra ham som sender dem ud, ved at tilbyde ham det de værdsætter. (T-19.IV-A.12:3-7; 13:1-5)

Had er specifikt. Der må være en ting at angribe. En fjende må nødvendigvis opfattes i en sådan form, at han kan røres, ses og høres, og i sidste instans dræbes. Når had rettes mod noget, kræver det døden, lige så sikkert som Guds Stemme forkynder der ingen død er. Frygt er umættelig, og den fortærer alt hvad dens øjne falder på; den ser sig selv i alt, og den drives til at vende sig imod sig selv, og til at tilintetgøre.

Den der ser en broder som en krop, ser ham som frygtens symbol. Og han vil angribe, fordi det han ser, er hans egen frygt udenfor ham selv, parat til at angribe, og hylende efter igen at forene sig med ham. Tag ikke fejl af intensiteten i det raseri projiceret frygt må frembringe. Den skriger i vrede, og fægter med klørerne i luften i et afsindigt håb om, at den kan nå sin ophavsmand og fortære ham. (A-dI.161.7:1-8:4)

Denne indre verden af angst er så uudholdelig at der kræves et forsvar til beskyttelse imod den. Derfor lover egoet os beskyttelse imod dette rædselsfulde dyb hvis vi blot følger dets vildledende råd, og undslipper til dets optænkte verden, det fysiske univers: Kroppenes, de specielle forholds og dødens rædselsfulde hjem. Men det viser sig, at denne verden er udenfor vores skyldige sind, og derfor vil identificering med den kun bringe en tilsyneladende forløsning og sikkerhed med sig for den opfattede synd. Et antal steder omtaler Kurset disse to - egoets problem og dets egen løsning på det - som to drømme: Verdens drøm (kroppen), der dækker over egoets hemmelige drøm (sindet) (T-27.VII.11:4-12:6). Hvis vi låner Schillers billede igen kan man sige, at den ydre verdens rædsler dækker for det frygtede indre hav af rædsel. Derved tilbydes vi et dobbeltskjold imod det egoet vil have os til aldrig nogensinde *virkeligt* at se på. For bagved egoets tvillingverdener af rædsler ligger dets hemmelige frygt: At vi må komme til erkendelse af Guds Kærlighed, som er vores sande virkelighed og Hjem, som afspejles i vores splittede sind af Helligånden. Men man kan ikke vågne op til denne Kærlighed uden først at gå igennem de to drømmeverdener, som vi kan se

i denne passage fra prosadigtet *Guds Gaver*, der tydeligt udtrykker frygten for at se på den første drøm:

De (verdens drømme) stiller den frygtsomme drømmer tilfreds en kort tid, og lader ham ikke huske den første drøm (sindets drøm om skyld, synd og frygt - og Schillers *dernede er der frygteligt*) som frygtens gave kun tilbyder ham igen. Den lindring illusionerne synes at kunne give, er nu hans pansring (Schillers *nådigt dækker nat og gru*), og det sværd han holder for at frelse sig selv fra at vågne. For før han kan vågne vil han først blive tvunget til at erindre sig den første drøm en gang igen. (The Gifts of God, p. 120)

Som et resultat af denne frygt - der er fuldstændigt selvopfundet, selvom dette er helt ubevidst for os - trækker vi os tilbage og ind i den fysiske verden med dens pseudo-problemer og pseudo-løsninger, dens tilsyneladende-liv og tilsyneladende-død, og forbliver der endnu længere fra sandheden, der er begravet i vores sind, nedenunder de to drømme. Derfor bliver den underliggende strøm, der udgør den hemmelige drøm, ikke erkendt hvis vi vælger *ikke* at dykke. Det er imidlertid en uforanderlig, psykologisk lov, at det der forbliver ueksponeret - uerkendt - i det ubevidste gnaver indeni, og stikker sit ækle hoved frem i vores daglige tilværelse. Fordømmelsen af os selv, vore 'hemmelige synder og skjulte had' (T-31.VIII.9:2) projiceres ud i form af domme og fordømmelse af andre, og igennem behovet for at kritisere og finde fejl - alt dette er ganske enkelt det uundgåelige resultat af denne 'beskyttelse' af vores 'ikke-tilgivelse':

Tanken (ikke-tilgivelsen) beskytter projektion, og strammer dens lænker, så fordrejninger sløres og skjules endnu mere; gøres mindre tilgængelige for tvivl, og holdes endnu længere væk fra forstandigheden. (A-dII.1.2:3)

Som Jung bemærkede i sine betragtninger over de tragiske virkninger af at fornægte det ubevidste ('skyggen' i hans terminologi)

Mennesket 'uden en skygge' er statistisk set den almindeligste mennesketype, og det er et menneske der forestiller sig, at han faktisk kun er det han bryder sig om at vide om sig selv.

Desværre udgør hverken det såkaldt religiøse menneske, eller mennesket med videnskabelige prætentioner, en undtagelse fra denne regel. (fra Jungs *Samlede Værker*, vol. VIII, p. 208)

Med ordene fra *Bønnens Lovsang*, endnu en ledsager til *Et Kursus i Mirakler*, afspejler Jungs beskrivelse den hadefulde dynamik i 'tilgivelse-for-at-ødelægge', en sindstilstand hvori folk bevidst tror de er kærlige, tilgivende og fredfyldte, selvom alt hvad de i virkeligheden gør er at projicere deres ubevidste had ud på verden. Desværre er både verdensreligionernes og nationernes historie fyldt med blodige dramaer, der ofte udspilles i den tilsyneladende freds, kærligheds og tilgivelses navn. Det er vanskeligt at undervurdere de tragiske konsekvenser (T-3.I.2:3) af en sådan fornægtelse, og verden bærer også i vores egen tid tydelige og smertelige vidnesbyrd om dens effektivitet. Derfor er det afgørende vigtigt, at denne dynamik forstås, så fejltagelsen endelig kan ophæves. At undlade at gøre det *indre* tilgivelsesarbejde med at bede om Helligåndens hjælp til at modtage Hans korrektion af *mistanker*ne i vores *sind*, og lære at acceptere Soningen for os selv, er at invitere egoet til at skjule skyldens, frygtens og hadets pseudo-virkelighed bag respektabilitetens facade af åndelighed og religion - som er lige så illusoriske. Og hele tiden, imens vi er så sikre på at vores holdninger er rigtige og retfærdige, skjuler vi den sydende kedel af had, der ligger i havet lige under bevidsthedens tærskel.

Vi kan således læse *Et Kursus i Mirakler* som at Jesus beder os om at være dykkere, og at han - venligt og omsorgsfuldt - beder os om at tage hans hånd når vi dykker ned i egotankesystemets afgrund. Med hans kærlighed ved siden af os, afdækker vi sindets tilsyneladende vilde strøm af synd, skyld, frygt og mord, der barmhjertigt ligger lige under det dække, der udgøres af verdens *nat og rædsel* - den angivelige smerte der er forbundet med at leve i denne kropslige verden af specielhed og had. Derfor er den eneste måde man faktisk kan reagere på Helligåndens vejledning på, at man sammen med Ham går tilbage i sine spor igennem den vanvittige tur ind i sindssygen, og går *op* ad stigen, som adskillelsen førte os *ned* ad (T-18.I.8:3-5; T-28.III.1:2), efter først at have erkendt at vi *er* nede, og hvad *nede* rent faktisk betyder. Tilgivelsesprocessen vil have os til, uden at dømme, at undersøge den skyggeagtige verden der består af vores specielle forhold, der er et spejl af den indre skyggeverden af skyldens mørke. Dette er den verden drevet af skyld vi ville få at se:

Accepten af skyld ind i Guds Søns sind var begyndelsen på adskillelsen, ligesom accepten af Soningen er dens afslutning. Den verden du ser, er det vildledende system lavet af dem der er blevet vanvittige af skyld. Se omhyggeligt på denne verden, og du vil indse at det er således. For denne verden er symbolet på straf, og alle de love som synes at styre den, er dødens love. Børn fødes ind i den igennem smerte og i smerte. Deres opvækst er ledsaget af lidelse, og de lærer om sorg og adskillelse og død. Deres sind synes at være fanget i deres hjerne, og dets magt at forfalde hvis deres kroppe såres. De synes at elske, men de svigter og bliver svigtet. De synes at miste det de elsker, måske den mest sindssyge tro af alle. Og deres kroppe visner hen, opgiver ånden og lægges i jorden, og er ikke mere. Ikke een af dem har ikke tænkt, at Gud er grusom. (T-13.in.2)

Når vi så tager Helligåndens hånd, føres vi ned i dybderne af egoets tankesystem - som er forsvaret imod Helligåndens korrektion, men egoet (symbolet på frygten) slår igen for at bevare sin identitet. *Et Kursus i Mirakler* lærer os, at vi er nødt til at se på det mørke vi tror er i vores sind, men egoets reaktion på dette er at skribe til os, at hvis vi gør det, vil vi, ligesom Medusas ofre, blive forvandlet til sten og blive tilintetgjort. Dette aspekt af egoets forsvarsarsenal må ses på som det trick det er, ellers vil vi for evigt være bange for det næste skridt, hvad der uundgåeligt vil medføre at vi vælger egoets tilgivelse-for-at-ødelægge, hvormed man som sagt angriber, men kalder det kærlighed, tilgivelse eller fred, i stedet for at anvende den sande tilgivelse, der tilbydes os af Helligånden. De her nævnte er blot et fåtal af de udtryk egoet kan vælge for at indgyde os frygt for Helligåndens korrektion:

Efterhånden som du nærmer dig Begyndelsen mærker du frygten for ødelæggelsen af dit tankesystem komme over dig, som om det var dødsangst. (T-3.VII.5:10)

Derfor vil egoet højst sandsynligt angribe dig når du reagerer kærligt, for det har vurderet dig som ukærlig, og du går imod dets dom. Egoet vil angribe dine motiver, så snart de klart kommer ud af harmoni med dets opfattelse af dig. Det er her det vil skifte pludseligt fra mistænksomhed til ondsindethed, fordi dets usikkerhed forøges. (T-9.VII.4:5-7)

Når lyset kommer nærmere vil du styrte ind i mørket, krybe væk fra sandheden, sommetider gå tilbage til mindre former for frygt, og sommetider til ren rædsel. (T-18.III.2:1)

Højt siger egoet til dig, at du ikke skal se ind i dig selv, for hvis du gør det vil dit blik falde på synden, og Gud vil slå dig med blindhed. Det tror du på, og derfor ser du ikke. .... Men meget højt påstår egoet, at det er det; for højt og for ofte. (T-21.IV.2:3-4,6)

Men en drøm kan ikke undgå sin kilde, der altid er drømmerens sind. Det er der den begynder, og det eneste sted den kan ophæves (T-27.VII.12:6). Når vi ser indad sammen med Jesus kommer vi med taknemmelighed til erkendelsen af, at denne angst er fuldstændigt selvopfundet. Egoet er *ikke* denne hvirvlende masse af kaotisk og dæmonisk energi, men det er ligesom den onde heks i *Troldmanden fra Oz* en betydningsløs og uskadelig masse af intethed, der opløser sig i sandhedens venlige nærvær. Det er den enkle ændring af tænkemåden - at vende sig *fra* egoet *til* Helligånden, der fjerner 'virkeligheden' fra egoets tankesystem. Jesus opfordrer os til at se på den hemmelige drøms tilsyneladende indhold (T-17.IV.9:1), og beroliger os om, at vi ikke skal være bange for det der kun *tilsyneladende* er indeni:

Vær derfor ikke bange, for det du vil se på er kilden til frygt, og du er ved at begynde at lære, at frygt ikke er virkelig. (T-11.V.2:3)

Vær ikke bange for at se indad. Egoet fortæller dig at alt er sort af skyld indeni dig, og befaler dig ikke at se. I stedet befaler det dig at se på dine brødre, og se skylden i dem. Men det kan du ikke gøre uden at blive ved med at være blind. For de der ser deres brødre i mørke, og som skyldige i det mørke de svøber dem i, er for bange til at se på lyset indeni. Indeni dig er der ikke det du tror der er, og som du sætter din lid til. Indeni dig er det hellige tegn på den fuldkomne tillid, din Fader har til dig. Han værdsætter dig ikke som du gør. Han kender Sig Selv og kender sandheden i dig. Han ved der ingen forskel er, for Han kender ikke til forskelle. Kan du se skyld hvor Gud ved der er fuldkommen uskyld? Du kan fornægte Hans viden, men du kan ikke forandre den. Se

da på det lys Han satte i dig, og lær at det du frygtede var der, er blevet erstattet af kærlighed. (T-13.IX.8)

Når vi til sidst dykker ned i vores sind igennem at ændre opfattelse af vores forhold, med Jesu kærlighed som fører og sikkerhed, erkender vi taknemmeligt, at der virkelig intet er dernede - intet at frygte, intet at forsvare sig imod. Først da forstår vi, at det kostbare bæger og den smukke prinsesse *allerede var* vores skat - som vi skulle søge efter *i sindet* og ikke i verden. Den skulle accepteres og modtages, ikke vindes. Og vi takker for: ‘..... at for alt dette opgav (vi) *ingenting!*’ (T-16.VI.11:4)